

HABARI

INFORMATION OM TANZANIA

47 årg

Nr 1/2015

Tema: Nätverksmäss

Ur innehållet: Presentationer på Nätverksmässan, JOHA Trust och årets korruptionshärva, East Africa Forum.

TIDNINGEN HABARI

utges av
SVENSK-TANZANISKA
FÖRENINGEN
SVETAN

REDAKTION e-post: habari@svetan.org
Lars Asker, redaktör tel 08-38 48 55, mobil 0705 85 23 10
lars.asker@telia.com
Eva Löfgren tel 08-36 48 88, mobil 0702 11 98 68
eva@diversity.se
Sten Löfgren tel 08-36 48 88, mobil 0708 90 59 59
fax 08-760 50 59, sten@svetan.org
Folke Strömberg tel 08-91 73 27, mobil 0706 91 73 06
anfo.stromberg@telia.com

PRISUPPGIFTER 2014

SVETAN-medlemskap inkl HABARI	300 kr
Medlemskap exkl HABARI	100 kr
Familjemedlem exkl HABARI	50 kr
Ungdomsmedlemskap	150 kr
Prenumeration HABARI	250 kr
Enstaka HABARI	50 kr

(Äldre nummer pris efter överenskommelse)
Betala in korrekt belopp på SVETANs plusgiro 35 95 50-1
– ange på talongen vad som önskas.

ÄMNESOMRÅDEN i tidigare HABARI

3/04 Gruvnäringen	4/09 Klimat och energi
4/04 HIV/AIDS	1/10 Musik
1/05 Resor, turism	2/10 Kibaha Education Center
2/05 Forskning	3/10 Hälsa
3/05 Konst och kultur	4/10 Litteratur
4/05 Demokrati och utveckling	1/11 Ungdom, Karagwe, ELCT mm
1/06 Lake Victoria, ny regering mm	2/11 Hållbar utveckling
2/06 Alkohol	3/11 MV Liemba, forskarnätverk mm
3/06 Kvinnors villkor	4/11 Flora och Fauna
4/06 Utbildning	1/12 Självtändigheten 50 år
1/07 Swahilikulturen	2/12 Joha trust & Mama Barbro mm
2/07 Jordbruk	3/12 Mänskliga rättigheter
3/07 Investeringspolitik mm	4/12 Företagsamhet
4/07 Flyktingar	1/13 Kvinnliga förebilder
1/08 Tumaini, snidade dörrar mm	2/13 John Kilaka, Karagwe 30 år mm
2/08 Bildkonst	3/13 Swahili
3/08 Kina, NAI, Zanzibar mm	4/13 Tanzaniaadag, energi, skolfilm
4/08 Makondeskulptur, Kina, WIOMSA	1/14 Barn
1/09 Svetan 40 ÅR	2/14 Konst och litteratur
2/09 Parlör, politiska makten, slaveri	3/14 NAOT, cykelsafari, swahilidag
3/09 Biståndshist., Tumaini, livshist.	4/14 Jordbruk och industri

Omslagsfoto: Gatubarnen på Tumaini tittar på den musik-video de medverkar i och som ligger på deras nya hemsida.

Fotograf: Helena Stigsson

Kopior på enstaka HABARI-artiklar kan beställas från redaktionen – kontakta Lars Asker. Eftertryck eller utdrag ur artiklar får endast ske med författarens tillstånd. Citera oss gärna, men ange källan!

Myran Grafiska, Varberg 2014, ISSN 0345-437
Tryckt på miljövänligt papper

sid 2—Habari 1/2015

SVETAN

www.svetan.org
www.facebook.com/SvenskTanzaniska
BOX 22003
104 22 STOCKHOLM
e-post: info@svetan.org
Organisationsnummer
802006-3635

STYRELSE

e-post: styrelsen@svetan.org
Johanna Andersson, ordförande
tel 073-04 02 238
Johanna Bergsten, vice ordf.
tel 070-34 72 129
Fredrik Gladh, sekreterare
tel 08-64 70 887
Helena Honkanen, kassör
tel 0709-40 00 56
Emma Kreü, ledamot
Eva Löfgren, ledamot
Rehema Prick, ledamot
Sofie Gullberg, ledamot
Anne Kasenene, ledamot
Helena Stigsson, ledamot

*

LOKALREPRESENTANTER

Erland Hillby
Rådhusgatan 7, 53230 Skara
tel 076-8207059
Gunilla Lundahl
Föreningen Tandala
Killevägen 8A, 247 71 GENARP
tel 076-866 60 39
Olle Wallin
Övermorjärsv 14, 952 93 KALIX
tel 070-22 55 057
Rehema Prick
Åtorps Björkv 7, 443 31 LERUM
tel 070-732 20 21

Ta gärna kontakt med en lokalrepresentant om du t.ex. vill veta mer om Tanzania, undrar över hur det är att arbeta där eller vill få tag i någon som kan komma och prata om Tanzania. Vill du bli lokalrepresentant – ta kontakt med ordförande Johanna Andersson.

*

STÖDPROJEKT

Tumaini Children's Center
Kontaktperson Helena Stigsson
e-post: helena.stigsson@infotiv.se

*

TANZANIAS AMBASSAD

tel 08-732 24 30 /31
Näsby Allé 6, 183 55 TÄBY
e-post: mailbox@tanemb.se
www.tanemb.se

ORDFÖRANDEN

Nytt år, nya möjligheter! Vi avslutade förra året med Nätverksmässan vi arrangerade här i Stockholm. TACK till alla, ett 100-tal, som var där och bidrog på olika sätt! Vi är väldigt glada för att det blev en så bra dag, uppslutningen blev större än vi hade vågat drömma om. Kul!

Som så många andra föreningar står Svetan inför utmaningen att ta ett levande föreningsliv in i framtiden. Hur får vi hållbarhet i föreningslivet med relevant verksamhet och aktiva medlemmar? Nätverksmässan genomfördes som ett led i utvecklingen av verksamheten och för att kartlägga intresset för Tanzaniafrågor hos personer och organisationer. Ett annat sätt att forma en levande organisation är förstås en spännande och lättillgänglig hemsida och just nu arbetar vi med att bygga upp Svetans nya hemsida!

I samband med Nätverksmässan genomförde vi också ett medlemsmöte för stadgeändringar. Nytt är att alla i styrelsen nu är ordinarie då vi, som många andra organisationer, tog bort systemet med suppleanter. Vi vill att alla i styrelsen ska delta på mer lika villkor – så har det redan varit i praktiken en längre tid. Ännu en stadgeändring gjordes. Vi ändrade på nivåerna för medlemsavgift. Nytt är ett föreningsmedlemskap för 100 kr/år där Habari inte ingår och ett nytt ungdoms/studerande medlemskap. Vi hoppas att det här ska locka nya medlemmar som är intresserade av Svetans verksamhet. Även i fortsättning kommer Habari och information om Tanzania fortsatt vara en viktig del i Svetans verksamhet!

Vi ses på Svetans årsmöte den 11 april!

Johanna o Johanna
Ordförande

Svetans nätverksmessa

Den 22 november arrangerade Svetan en nätverksmessa för organisationer engagerade i Tanzania. Den hölls i Röda korsets folkhögskola i Skärholmen. En intensiv eftermiddag följt av mat och dans på kvällen. Ett hundratal personer deltog.

Det var lite trögt att komma igång men sedan hölls tiderna i det ambitiösa programmet bra under ledning av Johanna Andersson och Emma Kreü.

Tanzanias nya ambassadör i Sverige Mrs Dora Msechu inledde med en sång innan hon höll sitt inledningsanförande där hon prisade Svetans mångåriga och engagerade arbete för att stödja Tanzania. Hon uppmanade Tanzanier att gå med i Svetan, något som vi tyvärr under alla år inte riktigt lyckats med.

Sedan följde ett digert program:

Seminarier

Stig Holmquist berättade på ett personligt sätt om hur han och hustrun följt en Barabaifamilj sedan 1971, skildrat i flera böcker. Den senaste Barheids barn kommer ut i vår. Men redan i förra Habari fanns ett utdrag ur boken med. Det handlar mycket om konflikter mellan de dominerande i landet som har bakgrund som jordbrukare och barabaigerna som är boskapsskötare.

Paula Uimonen visade filmen Chanju ya rushwa (vaccinering mot korrupktion) och om arbetet runt filmen. Hon berättade också om hur ny IT-teknik påverkar kulturliv och politik. Om hur kulturskolan i Bagamoyo numera tar in de som kan betala terminsavgifter istället för de duktigaste och om hur skolan alltmera teoretiserats.

Carl Åke Gerden ”Baba Zulu” redogjorde mycket initierat och grundligt för sina många år inom revisionsmyndigheten, och kom även in på arbetet med en ny konstitution. Hans bok Transformation of NAOT presenterades i Habari nr 3/2014.

Joyce Kimwaga-Lundin startade 2008 en organisation för att stödja utvecklingen i sina hemtrakter i Amanibergen 2008. Man arbetar bland annat med biogas, solceller, stärkande av kvinnors ställning och, vägbyggen. Hon kom in på svårigheterna med underhåll och spekulerade om att det inte finns något bra ord för preventivt underhåll på swahili.

Livliga samtal under middagen.

Isac Milton vars företag, Milton catering, www.milton-caterers.se stod för maten.

Petra Szaboo berättade om Barnboksfestivalen på House of Culture and National Museum i Dar (Se Habari 3/2014) och att det nu planeras en ny festival i Moshi våren 2016.

Frida Öster berättade om ECONEF där en grupp unga arkitekter bygger upp ett barnhem mellan Arusha och Moshi. Mycket vikt läggs på att byggnaderna skall vara funktionella, miljövänliga och ekonomiska.

Helena Stigsson och Jesper Sjöling gjorde i september-oktober en uppföljningsresa till Svetans ”eget” projekt, Tumaini-barnhemmet utanför Bukoba. De visade en video där barnen sjöng, berättade om verksamheten och att det nu finns en hemsida: www.bukobahjalpen.se/.

I en paus fick vi en kort presentation av Tanzaniska Riksförbundet som samlar tanzanier i Sverige av sekreteraren Mbarouk Rashid.

Utställning

I pauserna gavs tillfälle att mingla och bekanta sig med utställningar. Många tyckte dock att det var snålt med tid avsatt för detta.

Vänskapsföreningen Eskilstuna-Usangi, Come Together och konstnären Kennedy Mmbando var mer eller mindre nya i Svetansammanhang. Övriga som Kanga Kabisa, Bukobahjälpen/Tumaini, Watatatu har vi haft täta kontakter med genom årens lopp. Det var en liten besvikelse att vi inte lyckats få med lite flera nya organisationer.

Fest

Dagen avslutade med en god middag till dämpad, d.v.s. konversationsvänlig musik. Personligen träffade jag många personer jag inte sett på många år och det var speciellt roligt att så många tanzanier kommit. Till det bidrog säkert det populära bandet Vumbi Dekula som efter maten drog igång medryckande låtar från Östafrika och dansgolvet fylldes snabbt. För mig hade vi gärna kunnat hålla på längre men det hade varit en ansträngande dag och det var många barnfamiljer så det blev inte så sent.

Ett stort tack till föredragshållarna, utställarna och arrangörgruppen för en minnesrik lördag.

Text och foto: L Asker

Speech by the ambassador H.E. Mrs. Dora Msechu

Dear Johanna Andersson – Chairperson of Svetan, Distinguished Board Members of Svetan, Dear Friends, Ladies and gentlemen,

It is a great pleasure and honour to be here amongst you today. First, I would like to express my gratitude to the Swedish - Tanzania Friendship Association (Svetan) for inviting us here.

When I received the invitation from Johanna to attend this event, I didn't hesitate to accept it. In my short stay in Sweden (which is hardly four months), I have come to realize that Svetan is a very important partner in our efforts to promote Tanzania in Sweden. It is an organization whose members have a special attachment to Tanzania and consider it as their second home. I am deeply moved and impressed by your enthusiasm and your love for my country, however, I can understand why you cherish special feeling towards Tanzania, as one of our good Swedish friends once said and I quote: "Once Tanzania is in your blood you can never get away from it".

This prompts me to take this opportunity to express my sincere appreciation to Svetan, which, since its inception 46 years ago, has been devoting itself to the promotion of cooperation between Tanzania and Sweden. Svetan is indeed a very special Association. It is special not only for its continued support to Bagamoyo Sculpture School, Tumaini Children's Centre, and Svetan Research Network and many more other initiatives, but also, for maintaining a close network and contacts of people who have worked in Tanzania, born in Tanzania, love Tanzania and are friends of Tanzania. I know amongst you there are people who worked in Tanzania for many years, who speak Swahili fluently, who have lived in our villages, eaten Ugali na Mlenda, Matoke, Makande, Mtori and all. On behalf of the Government of the United Republic of Tanzania, the people of Tanzania and on my own behalf, I would like to say *ASANTENI SANA* and that your work is recognized, your continued friendship is appreciated and highly valued.

I am therefore very happy to be part of this gathering. There is no doubt that this event provides me an opportunity to network with friends who keep Tanzania close to their hearts. I am told and I can see that most Svetan members are our Swedish

Mama Dora Msechu and the two moderators Emma Kreü and Johanna Andersson.

friends, while the number of Tanzanians as members of Svetan has been dwindling over the years. Allow me to take this opportunity to urge my fellow Tanzanians to join the association and keep this friendship alive and balanced. On our part as Embassy, I am pleased to learn that we have been working closely together including organizing various activities. This reaffirms our desire and commitment to further strengthen and consolidate the relations that so happily exist between our two countries and peoples. Let me assure you that, we will continue to extend our support in widening the activities of the Association that benefit both Sweden and Tanzania. Our doors remain open and once again you can always count on our continued support and cooperation.

I wish you a fruitful networking fair. Thank you for your attention.

TACK SÅ MYCKET! ”

Tembo AB och Kanga Kabisa

Marianne Nilsson Wallin är representant i Sverige för *Tingatinga Arts Cooperative Society* (TACS) i Dar es Salaam. På mässan fanns målningar av några av TACS konstnärer, bl.a. Daudi Tingatinga till Edward Tingatinga, hela konststartens ursprung i slutet av 60-talet.

Från Kanga Kabisa/Tantex Ltd med tillverk-

ning på Zanzibar fanns kläder för barn och vuxna.

Några av kläderna på mässan var från Kanga Kabisas kollektion som togs fram hösten 2013 och som sen visades med en modevisning vid firandet av 50 års utvecklingssamarbete mellan Sverige och Tanzania på *House of Culture* i Dar es Salaam. I den kollektionen visade vi några av Evax designs från slutet av 60-talet

**kanga
kabisa.**

och Lotta Gillvings designs från nu. Båda låter "kanga tala".

Det var inte mycket handlande på mässan men det är ett stort värde att vara med och knyta kontakter, informera och få information om vad som finns och även bli del av det nätverk som finns mellan Tanzania och Sverige.

För mer information kontakta
Marianne Nilsson Wallin
marianne@kangakabisa.com
0736484932

Barheidas barn

För åhörarna på Nätverksmässan blev det förmodligen en ganska komprimerad upplevelse att lyssna på min presentation av boken ”Barheidas barn”. Att sammanfatta 45 års historia på 45 minuter, har en tendens att bli lite rapodiskt. Jag är övertygad om att läsarna av boken kommer att få avsevärt mer kött på benen.

Hur det började

Det var i början av 1970-talet som min nu sedan några år tillbaka avlidna hustru, Aud, och jag för första gången kom i kontakt med barabaigfolket – eller datoga, som de idag föredrar att kalla sig. Aud och jag blev vänner med patriarken Barheida och hans familj. Genom alla år kom vi sedan att följa hur utvecklingen i det omgivande samhället påverkade deras livsvillkor. Som boskapsköttande pastoralister fick de uppleva hur deras traditionella hemtrakter runt berget Hanang förvandlades från betesmarker till intensivodlad jordbruksbygd. Åtskilliga barabaigfamiljer tvingades flytta till allt mer otillgängliga trakter i Tanzania.

Därmed kom de också att avskärma sig från många av de förändringar som skedde i storsamhället. Barabaigernas livsform är i sig traditionsbunden. Så länge det fanns tillgång till betesmarker och vandringsruttor fungerade den väl, men idag är den dömd till förändring. Kampen

om land är intensiv i dagens Tanzania. ”En människa kan föda en ny människa. Men land kan aldrig föda nytt land”, som en barabaigkvinna uttryckte det. ”Vart ska vi till slut ta vägen?”

Förlorat respekt

När jag sitter på en roterande lyxrestaurang i Dar es Salaam och tittar ut över de snabbväxande glaskomplexen, känns det som en tidsålders avstånd till den enkla boplatz där Barheidas son, Mugesha, idag lever. Då vi för 45 år sedan lärde känna Barheida var familjen relativt välbärgad och levde ett tryggt liv på sin boskap. Men vi anade redan då att president Julius Nyerers ujamaapolitik drastiskt skulle påverka barabaigernas liv.

När Barheida dog för ett tjugotal år sedan, var han fortfarande en respekterad man. Idag tillhör emellertid sonen Mugesha den generation barabaiger som förlorat fotfästet i sin egen kultur. Och utan utbildning är deras chanser att få ett

arbete i samhället utanför det traditionella mycket små. Mugesha, liksom många andra barabaigmän i hans ålder, har marginaliserats till samhällets ytterkant.

Varje gång Aud och jag under åren kom på besök till området där vi en gång bott, hälsades vi alltid som ”Barheidas barn”. Och vi undrade hur vi på bästa sätt skulle kunna bistå den övriga familjen inför framtiden.

Fond för barnens utbildning

Innan Aud drabbades av cancer och hastigt gick bort, hade vi därför planerat att bygga ett rejält hus åt Mugesha. Dessutom skulle vi se till att de tre yngsta döttrarna i familjen fick en bra utbildning. Det fick Aud aldrig uppleva. Men till hennes minne har jag tillsammans med en grupp vänner bildat en fond, som under en period på åtminstone 10 år skall kunna finansiera flickornas skolgång.

På Nätverksmässan kunde jag berätta att Udaaudi, hon som fått sitt namn efter Aud, redan börjat skolan. Och när jag i januari i år senast besökte Tanzania, kunde jag se till att även hennes två yngre systrar fick börja sin utbildning. Alla tre systerarna går nu på en boarding school utanför Dar es Salaam.

När vi tillsammans åkte runt i Parisershjulet på ”Fun City”, satt jag och funderade över vilken svindlande resa det måste vara för dess tre små tjejer att komma från en enkel gräshydd vid foten av berget Hanang till den moderna storstaden. Men det föreföll som om upplevelsen i tanken var mer omtumlande för mig än för dem. Efter bara någon dag på skolan var elektriskt ljus i taket, rinnande vatten i kranen och rörliga bilder i en skärm på väggen en helt naturlig del av deras vardag. Och förhoppningsvis är det de här tre ivrigt nyfikna tjejerna som kommer att bära familjen Barheidas historia vidare in i framtiden.

Barheidas barnbarn tillsammans med sin mentor på skolan i Dar es Salaam.

Text och foto: **Stig Holmqvist**

Kultur i kläm på konstskolan

Paula Uimonen är docent i socialantropologi, Stockholms universitet. Hon har arbetat och forskat i Tanzania sedan 2004, huvudsakligen inom digitala medier, kultur och utbildning

Det är trångt i datorrummet när 15 elever samlas kring de fem fungerande datorerna på *Taasisi ya Sanaa na Utamaduni Bagamoyo* (TaSUBa) för att lära sig grunderna i datoranvändning och Internet. Konstskolan fick Internet-uppkoppling år 2004, vilket firades med pompa och ståt under den årliga konstfestivalen. Tre år senare, under festivalen år 2007, invigdes skolans nya teater, en modern byggnad som ersatte den gamla teatern med sitt majestätiska *makuti*-tak som brann ned 2002. Vid det laget hade konstskolan stöpts om till en exekutiv agentur (engelska: executive agency), som ett led i det givarstyrda reformarbetet för högre effektivitet genom mer affärsorienterade myndigheter. Jag återvände till skolan år 2009 för att forska om digitala medier och interkulturell interaktion, med förhoppning om att skriva en bok om kulturens kraft i Afrika.

Under mitt etnografiska fältarbete fann jag att TaSUBa hade degenererat, akademiskt och konstnärligt. Lärare och studenter klagade över bristen på läromedel, inte bara datorer utan även instrument och konstmaterial, samtidigt som skolans konstnärliga produktion hade försämrats. Den nya läroplanen med mätbara mål skilde sig markant från den tidigare lärlingsformen, och elever uppfattade konstutbildningen som alldeles

för teoretisk, med otillräcklig praktik. Den höjda skolavgiften och ett större intag av elever ledde till att endast ett fåtal hade talang i konst, de flesta var ute efter diplom. I samband med undervisningens modernisering ställdes nya krav på lärarnas kompetens; formell utbildning rankades högre än årtionden av erfarenhet, vilket nedvärderade lärare i traditionell dans och musik. Samtidigt hade skolan svårt att höja sina intäkter, trots försök att hyra ut teaterlokaler till konferenser, sociala evenemang och kommersiella uppträdanden. Det var inte lätt att driva skolan som en "business", vilket var hur de anställda tolkade omvandlingen till exekutiv agentur.

Konstskolans dilemma är bekymmersamt med tanke på dess anrika historia, som sträcker sig tillbaka till Tanganyikas självständighet. När Nyerere tillträdde som president upprättades ett ministerium för kultur, för att som han själv uttryckte det "kultur är en nations själ". Tanzania, likt många andra afrikanska länder, bildade nationella konsttrupper som turnerade runt om i landet och världen. 1982 skapades *Chuo Cha Sanaa Bagamoyo*, Bagamoyo College of Arts (BCA) för att erbjuda praktisk träning i konst, musik, dans, drama, scenkonst och bildkonst. Lärarna rekryterades från de nationella truppena och skolan drevs

länge av Rashid Masimbi, teaterregissör utbildad vid *University of Dar es Salaam* (UDSM). Skolan har haft världsberömda artister som lärare, exempelvis Zawose, handplockad av Nyerere, och mästare i traditionell musik såsom Matitu, Maulid, och Mbata, medan skolans kvinnliga dans- och teaterlärare har skapat en plats för kvinnor i det offentliga rummet.

Omvandlingen till en affärsinriktad exekutiv agentur bör förstås i ett större, globalt sammanhang. På konstskolan ser man konst, *sanaa*, som en reflektion av verkligheten, med en viktig samhällslik funktion. I min analys behandlar jag konstskolan som en reflektion av staten, som jag definierar som en *kreoliserad stat*, en kulturell hybrid i ständig förändring och starkt influerad av ojämlika globala maktstrukturer. Reformen av skolan till en exekutiv agentur återspeglar den globala privatiseringsvåg som kännetecknar neoliberalismen. I Tanzania drivs den neoliberal agendan av inflytelserika givare, som genom olika reformprogram stöper om landets statskicks i enlighet med den rådande världsordningen. Huruvida den vinstdrivande logiken passar för olika verksamheter, och hur den omsätts i praktiken i en kreoliserad stat där olika mandat samexisterar, tycks ovidkommande för makthavarna, eftersom reformarbetet präglas av ojämlika relationer och beroendeförhållanden.

Min forskning visar hur problematiskt det kan vara att driva konst och kultur som affärsverksamhet. Det rika kulturarv som TaSUBa har som mandat att bevara och utveckla har genom åren nått många delar av världen, och skolans kulturella nyskapande bidrar till att utveckla en identitet av kulturell stolthet. Men vad händer med nationens själ om kulturen ska dikteras av det nya mantrat om ekonomisk tillväxt?

Forskningsresultaten har publicerats i boken *Digital drama. Teaching and learning art and media in Tanzania*, utgiven av Routledge (2012). Boken finns att köpa via nätbokhandel. Se även www.innovativeethnographies.net/digitaldrama.

IT-lektion på konstskolan.

Transforming State Audit

Carl Åke Gerdén, Baba Zulu, lyfter fram några aspekter på utveckla kapaciteten hos den tanzanska riksrevisionen (NAOT). Baba Zulu kommer från den svenska riksrevisionen (SNAO) och arbetade i nio år som projektledare för utvecklingssamarbetet mellan NAOT, SNAO och Sida. I en tidigare Habari skrev han om sin bok *Transformation of NAOT – the story of a transforming partnership*.

Att ha lång sikt

Projektdokumentet för den första fasen (2004–2007) av projektet, *the National Audit Office Project (NAODP)*, var mycket ambitiöst. På tre år skulle projektet bidra till: Ny revisionslag, finansiell revision enligt internationell standard, etablera effektivitetsrevision, datorisera NAOT samt bygga oberoende lokalkontor och en kommunikationsenhet. Dessutom skulle kapaciteten hos de parlamentariska revisionskommittéerna stärkas. Projektet är på sin tredje fas som avslutas i december 2015, 11 år sedan starten. Att NAOT, SNAO och Sida var beredda att flexibelt samverka under så lång tid har varit en grundläggande framgångsfaktor.

Projektets organisering och ledarskap

En viktig faktor var att vi i starten kom överens om mål och mening, makt- och beslutsstrukturer, ägarskap och administration av NAODP. Som projektledare rapporterade jag tillsammans med min tanzanske projektkoordinator om projektets verksamhet till NAODP:s högsta beslutande organ, en *Steering Committee*, som bestod av riksrevisorerna (eller deras representanter), en tjänsteman från vardera riksrevisionerna och en representant från Sida.

Projektet tog extra fart när Tanzanias president utsåg Ludovick Utouh till riksrevisor i september 2006. Hans dynamiska ledarskap var en avgörande faktor för att NAOT lyckades klättra från nivå ett 2004 till nivå tre 2012 av fem möjliga i den afrikanska samarbetsorganisationens (AFROSAI-E) mätningar. Utouh ställde krav på hårt arbete och använde provresultat från interna utbildningar för

befordran av personal. Han trodde på ”morot och piska” och införde en hög grad av meritokrati inom NAOT.

Några resultat

I samarbete med AFROSAI-E skapades en manual för *finansiell revision*, som uppfyller internationell standard. NAOT:s datorpark växte från 17 till 730 datorer. En IT-enhet med kompetent personal skapades. Det tog fem år att rulla ut den nya revisionsmetodologin till hela NAOT, som växte från 450 anställda 2004 till 900 år 2012, då uttrullningen slutfördes.

Vid starten 2004 fanns en nybildad enhet på fem personer som arbetade med effektivitetsrevision. Ett ambitiöst träningsprogram sjuöptes och 2007 lades den första effektivitetsrapporten i Tanzanias historia på parlamentets bord. Idag består enheten av 25 medarbetare och de har publicerat 22 uppskattade rapporter. År 2010 vann NAOT pristävlingen för årets bästa effektivitetsrapport.

En strategi för prevention och bistånd angående hiv/aids implementerades. NAOT etablerade en enhet för kommunikation internt och externt. NAODP finansierade tre oberoende regionskontor i Arusha, Singida och Mbeya. Den tan-

zanska regeringen beslutade att fortsätta byggandet av två regionskontor per år, som nu är totalt 12 kontor.

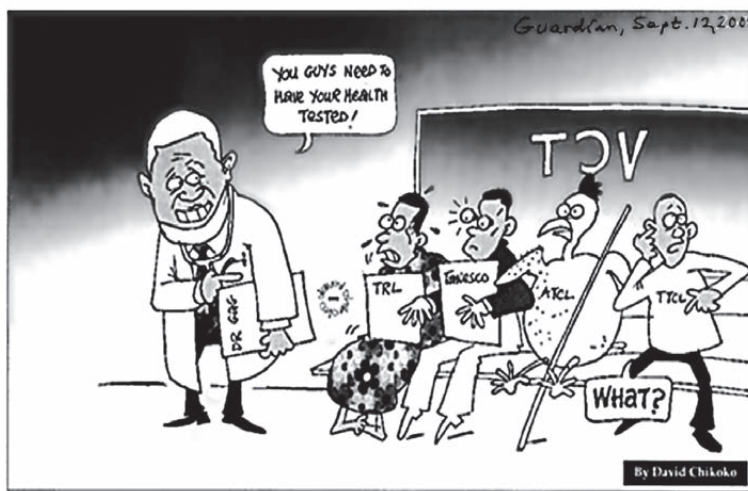
Med direkt hänvisning till NAOT:s rapporter beslöt president Kikwete att ombilda sin regering. Sex ministrar och två vice ministrar byttes ut 2012. Samma år suspenderades åtta kommundirektörer med anledning av NAOT:s rapporter.

Efter en bedömning av NAOT:s organisation och verksamhet beslöt FN:s generalförsamling att utse NAOT:s riksrevisor Ludovick Utouh till medlem av FNs revisionsstyrelse. Fr.o.m. juli 2012 reviderar NAOT tillsammans med Storbritannien och Kina FN-organisationen i sex år. Detta krävande internationella uppdrag har inneburit en mycket lärorik utmaning för NAOT:s personal. År 2013 lyckades de leverera alla rapporter i tid till det tanzanska parlamentet och samtidigt överlämna 15 rapporter till FN.

Revisionslagen och NAOT i den nya konstitutionen

Parlamentet stiftade och Presidenten godkände Tanzanias första revisionslag 2012. Lagen gav NAOT större möjligheter att bedriva oberoende revision i enlighet med internationell standard. I arbetet att skapa landets nya konstitution har NAOT lämnat flera förslag för att tillgodose att paragraferna om den tanzanska riksrevisionen uppfyller internationell praxis. Dessa innebär att parlamentet skall ha ett avgörande inflytande på arbetsvillkoren för riksrevisionen. Det är ju riksrevisionen som levererar rapporter till parlamentet, som använder dessa för att utkräva ansvar från regeringen. Till vår förvåning och besvikelse innebar de två utkasten från Wariobakommissionen och den föreslagna konstitutionen för referendum i april nästa år försämringar i väsentliga avseenden. I det liggande förslaget är det enbart exekutiven som har inflytande på riksrevisionens arbetsförutsättningar.

Den som vill läsa mer om NAODP kan nu göra detta genom att gå in på NAOT:s hemsida <www.nao.gov.tz>.

Confidence in NAOT from the cartoonist.

Carl Åke Gerdén

Habari 1/2015—sid 7

Arbete med funktionsnedsatta ungdomar

YDCP, Youth with Disabilities Community Program, arbetar i regionen Tanga i nordöstra Tanzania för att förbättra situationen för barn och unga med funktionsnedsättning.

Konvention

Enligt konventionen för personer med funktionsnedsättningsrättigheter har alla personer med funktionsnedsättning rätten till ett värdigt liv utan diskriminering. De ska kunna delta till fullo i alla aspekter av samhället med likvärdiga möjligheter genom att samhället ska vara anpassat och tillgängligt för alla. Detta står även uttryckt i *Barnkonventionen* som säger att ett barn med funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv och hjälp att delta i samhället på lika villkor.

Fastän Tanzania har ratificerat konventionerna är detta ingen verklighet för många personer med funktionsnedsättning i Tanzania, inte minst barn och unga med funktionsnedsättning. Utmaningar såsom traditionell tro och fördomar, otillförlitlig sjukvård, brist på kunskap, utbildning och yrkesmöjligheter, samt förnekande av barn och unga med funktionsnedsättnings självklara rättigheter visar sig överallt i samhället.

Erikshjälpens praktikantprogram

Vi har under fyra månader fått möjligheten att följa YDCP:s arbete på nära håll

genom Erikshjälpens praktikantprogram. Vi har deltagit vid möten, konferenser och demonstrationer, besökt hem och skolor och träffat de barn och föräldrar som tagit kontakt med YDCP. Vi har både fått se de utmaningar organisationen, samhället och familjerna ställs inför, såväl som framgångarna.

YDCP och *The Free Pentecostal Church of Tanzania* (FPCT) arbetar med för att förbättra situationen för barn och unga med funktionsnedsättning bl.a. genom ett påverkansarbete. Det handlar främst om informations spridning för att förändra attityder mot personer med funktionsnedsättning och förmedla kunskap till föräldrar, lärare, politiker och lokalsamhället. I Tanga handlar det främst om att vara ute i lokalsamhället och sprida kunskap, samt att delta på möten, konferenser och event med aktörer som media och politiker.

Barnråd – en viktig del i arbetet med barns rättigheter

Genom att etablera barnråd försöker FPCT stärka barn och ungdomar att själva stå upp för de rättigheter, behov och utmaningar de har. De arbetar för att ge

dessa barnråd möjlighet att påverka genom att undervisa om deras rättigheter, bygga upp deras självkänsla och göra dem medvetna om deras potential. Tillsammans som grupp ges barnråden styrkan att hålla regeringen och samhället ansvariga för sina löften och skyldigheter.

Regeringen i Tanzania har sedan tidigare skapat barnråd i landets olika regioner. Dock involverades sällan barn med funktionsnedsättning och detta blev både inspirationen och startskottet för FPCT:s arbete med att skapa barnråd för barn med funktionsnedsättning. Idag finns tio barnråd runt om i landet och arbetet fortsätter för att nå målet 20 barnråd, ett i varje region.

Juuma Daudi är ordförande i barnrådet i Tanga och tillsammans med Riziwani, en av medlemmarna, berättar han om hur uppgivna de kände sig innan de kom i kontakt med YDCP. Riziwani säger att de inte kände att det var deras värld, hemma, i skolan eller i samhället. De var utanför, inte sedda eller hörda. Genom barnrådet och YDCP har de fått hjälp att göra sina röster hörda och blivit stärkta till att göra det till deras egen värld.

“The community will not change suddenly, that’s why it’s so important with advocacy”

Javan Adika och Josephat Turner, som arbetar i det nationella arbetet genom FPCT, säger båda att de uppnått resultat sedan de började med arbetet att förändra attityder och inställningar som finns till personer med funktionsnedsättning. Det märks på olika sätt säger de, både generellt bland människor de möter men även i nationella bestämmelser som skapandet av *The Disability Act* från 2010 och att det finns personer med funktionsnedsättning i parlamentet i Tanzania.

Josephat och Javan påpekar att det är fortfarande väldigt mycket kvar att göra för att skapa ett inkluderande samhälle. Men de är båda positiva till framtiden och Josephat säger bland annat: ”I can see that changes are happen, though it’s a long journey, it will take time”.

Barnrådet i Tanga med några av YDCP:s personal.

Foto: Victoria Brännmark.

Victoria Brännmark och
Isabelle Walenius

Biogas för landsbygden

Joyce Kimwaga Lundin presenterade sitt projekt om användning av biogas på landsbygden.

Användning av biogas är inte något nytt i Tanzania. Sådana initiativ togs redan under 1970-talet. Men utvecklingen av tekniken för en hållbar energiproduktion för hushållsändamål har varit begränsad – det saknas en helhetslösning. Höga investeringskostnader, bristande teknisk support samt begränsad politisk styrning och begränsat stöd utgör hinder.

Idag framställs 90 % av den totala energin som används för matlagning i Tanzania av ved och träkol. Kolproduktion och insamling av ved är en viktig inkomstkälla både på landsbygden och i städerna. Men rök från kol och ved är också en dödsorsak. Årligen dör i världen 4,3 miljoner människor för tidigt på grund av sjukdomar orsakade av luftföroreningar av rök och sot från ved och kol inomhus. Exponeringen är särskilt hög bland kvinnor och barn som tillbringar mest tid nära härden.

Avskogning

En tredjedel av Tanzania är skog och det uppskattas att cirka 1 % av skogen förloras årligen på grund av avskogning. Stora direkta orsaker är bland annat: bosättningen och jordbrukets expansion, överbetning, ved- och träkolsproduktion, timmerutvinning och utveckling av infrastruktur och industri. Okontrollerad avskogning drivs indirekt av marknaden och politiska misslyckanden, snabb befolkningstillväxt och landsbygdens fattigdom och ekonomin.

Detta bidrar stort till minskat uppdrag från skogen av växthusgaser, jorderosion, förlust av odlingsbar mark och färre vattenkällor, förlust av livsmiljöer för många arter och inte minst klimatförändringar med sina konsekvenser. Se <http://www.fao.org/forestry/17847/en/tza/>.

Tanzania har gjort många insatser och har nyligen antagit skogsstrategier som ger makt till lokala samhällen i förvaltning och kontroll av avskogning. Men tyvärr, politik och förordning för att skydda skogarna är fortfarande tandlösa så länge det inte finns alternativ till energikällor som ersättning för ved och kol för matlagning.

Vem/vilka bär största bördan?

Miljontals kvinnor och flickor tillbringar många timmar varje dag med att gå flera kilometer för att samla ved och vatten. Flickor avstår från skolan för att vara till hjälp för sina mödrar. Förutom ved och vattenhämtning måste kvinnor delta i jordbruksaktiviteter på samma gång som bördan att ta hand om familjemedlemmarna generellt faller på dem. Kvinnors livslängd förkortas på grund av luftvägs-sjukdomar som orsakas av inomhus luftföroreningar.

Förstudie

Följaktligen erbjuder biogas möjligheter att reducera de hälsorisker samt miljöförstöring som är förknippade med vedeldning. Men vad är det som gör att biogas användning inte har fått fäste speciellt på landsbygden? Med stöd från Vinnova har behovsbaserade och geografiskt segmenterade intervjuer genomförts i oktober 2014 med Muheza District/Tanzania som en fallstudie. Syftet var att bättre förstå situationen och vad potentiella slutanvändare av biogas vill ha, och om det finns särskilda behov hos slutanvändare som inte är uppfyllda av de nuvarande biogassystemen samt vilken potential som finns för att re-introducera biogasanvändning. Rapporten visar de geografiska villkoren i distriktet, temperaturer och nederbörd, tillgänglig åkermark, odling av grödor och djur som är goda förutsättningar till biogasteknologin. 122 hushåll representerade av kvinnor från fem byar deltog. Urvalet bygger på att byarna ligger i utkanten av naturreservatet *Amani Forest Nature Reserve*. Distriktets strategi är att börja med de fem byarna som pilotfall för att förhindra invasion i naturreservat i syfte att hämta ved.

Hushållsundersökningen bekräftade att användningen av ved för matlagning står för 100 %. För att förbereda tre måltider, förbrukas 8–10 bitar av ved per dag. Kvinnor använder 4–6 timmar per vecka för att hämta ved. 80 % av de intervjuade kvinnorna är medvetna om konsekvenserna av inomhus luftföroreningar. 95 % skulle vilja använda biogas men de har inte råd eftersom investeringskostnaderna är för höga, anläggningskonstruktion är komplicerad och det saknas teknisk support. Varje hushåll har ett genomsnitt

av tre tunnland och har utrymme för installation av en biogasanläggning. 95 % av kvinnorna har konton i banken, eller är medlemmar i mikrofinansieringsprogram (SACCOS) eller byalagsbanker (VICOPA) och är redo att betala för en biogasanläggning. Den genomsnittliga inkomsten per hushåll/år i området är 2,4 miljoner Tz Sh.

Specifika behov

Det finns ett behov av ett komplett biogaspaket som är bärbart, enkelt, funktionellt, säkert och kostnadseffektivt. Familjerna vill ha en biogasanläggning som är anpassad till ett hushåll med åtta medlemmar och kan möjliggöra matlagning för tre måltider per dag. Spisar vill de att de ska installeras minst en meter från golvet och att de ska vara stabila för att kunna laga t.ex ugali där båda händerna behövs i processen. Utbildningen ska ges främst till kvinnor.

Samarbete

Svetans nätverksmöte den 22 november, möjliggjorde möten mellan olika intressenter inom biogasteknik och en expertgrupp har bildats. Tidigare har de flesta biogasinitiativ misslyckats på grund av brist på förebyggande underhåll och kunskap om hur de ska hanteras. Gruppen har därför bestämt sig att titta närmare på existerande modeller samt utveckla olika prototyper som kan producera 2–3 m³ av gas per dag, är enkla till sin utformning och är flexibla i förmågan att dra nytta av en mängd olika råvaror/råmaterial. Arbetet pågår för fullt både i Sverige och i Tanzania med stöd från Indien som har många års erfarenheter i produktutveckling av småskalig biogasteknologi för den indiska landsbygden.

Joyce Kimwaga Lundin

Habari 1/2015—sid 9

Econef children's center

– en dröm på väg att gå i uppfyllelse

För drygt tre år sedan fanns en text i Habari om ett projekt som då bara var i sin linda. En dröm om ett självförsörjande barncenter och en möjlighet att ge Tanzanias utsatta barn framtidstro och hopp. Nu är projektet igång på riktigt och drömmen om ett nytt barncenter lever mer än någonsin.

En kvinna med en dröm

För sex år sedan kom en svensk 24-åring av en slump i kontakt med en kvinna som öppnat sitt hem i norra Tanzania för sex föräldralösa barn. Det var startskottet för det projekt som kommer att resultera i ett ekologiskt, självförsörjande barncenter med plats för skola, fritid och hem för minst 30 barn. Kvinnan som öppnat sitt hem och hjärta för några av Tanzanias mest utsatta barn heter Caroline Nicholas, en ensamstående mamma till två egna barn och grundare av den icke statliga organisationen Econef. Samtidigt som hon såg till att alla som bodde under hennes tak fick den kärlek, vård, omsorg och utbildning de behövde drömde hon om att kunna bygga en ny anläggning i samklang med miljön på en bit mark hon ärvt.

Ett självförsörjande barncenter

Målet med det nya barncentret är att öka självständigheten och minska beroendet av donatorer. Byggnaderna ska vara självförsörjande på elektricitet genom installation av solcellspaneler. System för regnvattensamling och naturlig ventilation är integrerade i byggnaderna som ska vara i stort sett underhållsfria. I anslutning till byggnaderna kommer det fin-

nas plats för djurhållning av höns och kor samt ett grönsaksland och många fruktträd. Byggnaderna ska vara byggtekniskt enkla att uppföra, utan krav på någon särskild expertis eller kostsamma transporter. Lokala material och byggnadstradition är viktiga att ta hänsyn till för att uppnå detta.

Econef Sverige

Idag driver fyra svenska kvinnor *Insamlingsstiftelsen Econef Sverige*, en organisation som just nu har fullt fokus på att drömmen om ett större barncenter ska förverkligas. Det första steget stiftelsen tog var att samla pengar till att kunna anskaffa ytterligare mark. Stiftelsens tre arkitekter jobbade i över två år med att, i dialog med Caroline, färdigställa ritningar som ligger till grund för det första huset på det nya barncentret. Samtidigt var insamlingsarbetet i fokus; det har ordnats stora auktioner, små insamlingskvällar, fester för att få månadsgivare och en ambulerande shop med produkter från Tanzania.

Prototypuset

Det bestämdes att det första huset på centret skulle bli ett prototypus som senare

skulle kunna komma att användas som ett bostadshus för lärare eller volontärer. Systemet för att samla regnvatten skulle testas, något som var extra viktigt då ingen av de inblandade i projektet sett ett liknande system för regnvatteninsamling. Alla byggnader på det nya centret kommer att samla in regnvatten i vattentankar som integreras i den arkitektoniska helheten. Det insamlade vattnet leds sedan vidare till olika funktioner såsom dusch och tvätt. Allt gråvatten och överskottsvattnet som byggnaderna samlar upp rinner sedan ut till odlingarna nedanför.

Äntligen byggstart

Efter ett två års förberedelser var det äntligen dags för byggstart sommaren 2013. Under byggperioden var stiftelsens tre arkitekter på plats i olika omgångar, samt ett antal volontärer som anmält intresse av att hjälpa till under bygget. En mycket stor skillnad mellan Tanzania och Sverige är att allt som är möjligt att göra för hand görs för hand. Inga maskiner som gör arbetet enklare användes, istället anställdes många lokala byggarbetare som därmed fick en lön att ta hem till sina familjer.

Under fyra månader arbetades det på tomten som ligger fantastiskt vackert med utsikt över Kilimanjaro. Det första huset färdigställdes i mars 2014. Arbetet med att bygga nästa hus har ännu inte börjat, men det innebär inte att projektet gått i ide. Dammen är på god väg att bli färdig, ett soldrivet system för varmvatten är snart på plats och det finns långtgående planer på en småskalig biogasanläggning på tomten.

Nästa steg

Barnskaran som bor hemma hos Caroline har vuxit från sex till sexton. De behöver mer plats. För att det ska vara möjligt måste nästa hus på tomten byggas. Nästa etapp kommer att bli själva barnhemsdelen, vilken Econef hoppas kunna börja bygga i sommar. När barnhemsdelen står färdig kommer barnen att kunna flytta ut till den vackra tomten vid Kilimanjaro och få den plats de behöver för att kunna göra det alla barn älskar: springa, cykla, spela fotboll och dansa.

Charlotte Lindqvist

Följ utvecklingen på <www.econef.org>

Tidningskrönikan:

IPTL-skandalen faller ledare

I perioden november-januari dominerar elskandalen media, och den har verkligen fångat allmänhetens intresse. Den handlar om 120 miljoner US\$ som satts på ett spärrat konto p.g.a. en tvist mellan elleverantören IPTL och det statliga elbolaget Tanesco. Nu visar det sig att pengarna betalades ut trots att tvisten egentligen inte var löst, enligt regeringen för att elleveransen inte skulle avbrytas. Det är oklart om det rör sig om korruption eller dåliga avtal och oskicklighet.

Parlamentets revisionskommitté PAC ledde kritiken mot regeringen, och parlamentet fattade ett bindande beslut som bl.a. krävde att Kikwete skulle avskeda bostadsminister Tibaijuka, energiminister Muhongo och statsadvokat Werema. Dessa har nu avgått, men hävdar att de inte gjort något fel.

Tanzania ny medlem av ITU

Tanzania har valts till medlem av ITU (FN:s internationella råd för telekommunikation) för 2015–2018. Tretton länder representerar Afrika i ITU, och nu är Tanzania ett av dem. 1/11 *Daily News*

Bättre Standard 7 resultat

The National Examination Council har offentliggjort förbättrade resultat vid examen från primärskolan som hölls i september. Andelen som klarade examenskravet, 100 poäng av 250 möjliga, har ökat från 51 % till 57 %. Bästa skola var Twibhoki i Mara, och bästa elev var Rolly Mabura från just den skolan. Sju av de tio bästa skolorna kom från området kring sjöarna. Matematik och engelska är ett problem. Där är mindre än 40 % av eleverna godkända. 6/11 *Daily News*

Diplomater smuglade elfenben

En Londonbaserad miljögrupp uppger att kinesiska regeringstjänstemän är delvis ansvariga för jakten på elfenben. De har t.ex. lastat elfenben i presidentplanet vid president Xi Jinpings besök 2013. Två veckor före besöket handlade de upp tusentals kilo. 6/11 *Daily News*

Läraryrskris på statliga skolor

Haki Elimu anser att det finns en rad skäl till statliga skolors relativt svaga resultat. Det handlar om läraryrskris och dåligt undervisningsmaterial. Man påpekar att de statliga skolorna är underbemannade, med ett genomsnitt på en lärare per 100 elever och klass. 8/11 *Daily News*

Fler silos för spannmål

Sex stora silos för upp till 100 000 ton vardera kommer att möta behovet av spannmål i regioner som Singida, Tabora och Manyara, enligt vad premiärminister Pinda meddelat. Polen lånar ut det kapital som behövs för insatsen. 8/11 *Guardian*

Ökad honungsproduktion

Den årliga honungsproduktionen ökar och uppgår nu till 19 000 ton, meddelas från turism- och naturresursministeriet. Den lokala marknaden för honung ökar och 95 % av produktionen konsumeras där. 5/11 *Guardian*

Rapport om elefantkrisen

I samband med öppningen av det regionala toppmötet om vilt och kriminalitet i Arusha släppte EIA sin rapport "Vanishing Point—Criminality, Corruption and the Devastation of Tanzania's Elephants." Rapporten drar sig inte för att anklaga Tanzania – på högsta nivå – ifråga om illegal handel med elfenben. Enligt rapporten förlorade Tanzania fler elefanter mellan 2009 och 2013 än något annat land i Afrika p.g.a. tjuvjakt. I viltreservatet Selous har två tredjedelar av elefanterna slaktats. 11/11 *EIA*

Medelinkomstland med hjälp av gas?

Energiminister Muhongo beräknar optimistiskt att Tanzania kommer att generera mellan 10 000 och 15 000 MW el år 2025, och därmed kan nå status av medelinkomstland. För närvarande förbrukar man 100 kWh per person jämfört med 4 400 i Sydafrika. 13/11 *Daily News*

Yngste miljardären tanzanian

Mohamed Dewji har åter satts upp på Ventures Africas lista över Afrikas rikaste affärsmän som enda tanzanian. Han är parlamentsledamot för staden Singida på CCM-plats och ligger på 24:e plats, yngst med sina 39 år. Nigerias

Muhamed Dewji, parlamentsledamot för CCM i Singida och företagsledare är yngst bland de rika

Aliko Dangote är fortfarande kontinentens rikaste person. 13/11 *Daily News*

Förbättrad matförsörjning

Produktionen av matgrödor har fördubblats till 14 miljoner ton de senaste 10 åren och fortsätter öka. Säsongen 2013/14 beräknas preliminärt ha givit 16 miljoner ton, medan efterfrågan stannade på knappt 13 miljoner ton. 15/11 *Daily News*

Massajland åter i farozonen

Regeringen har anklagats för att bryta sitt löfte till 40 000 massajer och gå vidare med planerna på att avhysa dem från deras marker för att skapa ett jaktreservat för Dubais kungliga familj. Förra året jublade aktivisterna när regeringen backade. Men nu är frågan uppe igen sedan massajerna har beordrats lämna sina traditionella områden före årsskiftet. Representanter för massajerna ska träffa premiärminister Pinda inom kort för att klaga. Skillnaden mot förra året är att massajerna i år har erbjudits en miljard shilling i gottgörelse. Det erbjudandet har Massajerna förkastat. 16/11 *Guardian*

Ökande andel Östafrikansk handel

Tanzanias andel av den interregionala handeln inom EAC har ökat från 15 % år

Flyg till Afrika?

Söker Du en pålitlig resebyrå? Då är vi rätt val!

✓ Kunskap ✓ Erfarenhet ✓ Specialpriser (Raptim)

Safari? Anlita Tour Africa, www.tourafrica.se
(Tour Africa är en del av Tranås Resebyrå)

Välkommen!

Tel: 0140 - 375 010
e-post: africa@tranas-resebyra.se
Hemsida: www.tranas-resebyra.se

Tranås resebyrå - trygghet och kvalitet sedan 1979

Statsadvokat Werema blev första offret för skandalen kring elbolaget IPTL...

2005 till 26 % förra året. Den uppgick till över \$1,5md, och exporten omfattar nu även tillverkade varor som stål, matolja, cement och textil. 19/11 *Daily News*

Hiv-infektion minskar

Inför Aidsdagen den 1 december meddelade Aids-kommisionen att regionen Njombe har 14,8 % hiv, följt av Iringa med 9,0 %. Minst utbredd är sjukdomen i Manyara med 1,5 %. Genomsnittet i hela landet sjönk till 5,1 % år 2012. 22/11 *Guardian*

Kikwete: Massajer skall ej köras bort

Kikwete lovar att aldrig köra bort massajerna från deras marker. Löftet gavs efter ett internationellt upprop mot att 40 000 massajer skulle flyttas och bereda plats för jägare från Emiratens. 26/11 *Guardian*

Nära 2 miljarder träd planterade

På en fråga i parlamentet meddelade viceminister Mwalimu att mer än 1,8 miljarder träd har planterats i landet sedan kampanjen för trädplantering startade 1998. Svåra sandstormar i områden som Same, Singida och Manyara har minskat i omfattning sedan träd planterats där. Institutioner som skolor, sjukhus och fängelser har minskat förbrukningen av skogsprodukter då de nu avverkar träd som de själva planterat. 27/11 *Guardian*

Revision av elffärer får konsekvenser

Enligt parlamentets revisionskommitté PAC har höga tjänstemän beordrat falska utbetalningar på \$120m föregivande att det var energikontrakt. Statens energibolag Tanesco och fem höga politiker, inklusive energiministern och statsadvokaten är inblandade i skandalen hävdar PAC. Förra månaden stoppade England och 11 andra biståndsgivare \$490m i budgetstöd på grund av misstankar om att pengar letts på avvägar. Utredningar säger att Tanesco år 2006 skapade ett gemensamt depositionskonto med Independent Power Tanzania Limited (p.g.a. en domstolstvist parterna emellan. Min anm.). IPTL ägs av Pan Africa Power (PAP). Pengar från det-

sid 12—Habari 1/2015

ta konto fördes över till konton utomlands i privatpersoners och regeringsföreträdarnas namn hävdar PAC.

Tanzanias energisektor har länge haft korruptionsrykten om sig. 20 % av utvecklingsbudgeten ska ha stulits de senaste 12 månaderna. År 2012 tvingades energiminister Ngeleja avgå och många minns skandalen med Richmond. Ingen el utan korruption säger oppositionen. Nu betalade folk 300 /- för att titta på parlamentsdebatten i barer och nattklubbar där de annars ser fotboll. 28/11 *Guardian*

Parlamentet: Avskeda ministrar!

Parlamentet röstade på lördagen för att statsadvokaten Werema, energiminister Muhongo och bostadsminister Tibaijuka samt statssekreteraren vid energiministeriet Maswi ska avskedas efter skandalen i energisektorn, där \$122m har förskingrats. Resolutionen är bindande och Kikwete som återvänt från USA efter en canceroperation har inget val, utan måste sparka de utpekade. Biståndsgivarna kommer tills vidare bara att betala ut utstående åtaganden. Alla de utpekade förnekar att de gjort något fel. 30/11 *Reuter*

Mer än 43 000 lärare saknas

Parlamentet fick igår höra att det saknas 25 164 lärare i primärskolan och 18 277 lärare till sekundärskolans naturvetenskapliga ämnen. Inom primärskolan är lärartätheten 1 lärare på 43 elever. 30/11 *Daily News*

Oljeborrning vid Lake Rukwa

På en fråga i parlamentet svarade vice energiminister Kitwanga att preliminär exploatering efter olja började i december 2012 och pågick till mars 2013 både i sjön Rukwa och på land vid sjön. Han påstod att byborna runt sjön inte påverkades alls av exploateringen. Bolaget erbjöd boende i närheten av projektområdet att delta i olika aktiviteter så att 628 anställningar skapades. 1/12 *Daily News*

Aids: Medvetenheten måste öka

Regeringen planerar att introducera hiv/aids i läroplanen inom både primär- och

Även energiminister Muhongo fick gå, som den ansvarige för att pengarna betalats ut. Han är inte politiker i grunden och blev minister först efter mycket övertalning

...följd av bostadsminister Tibaijuka, som tagit emot bidrag till Barbro Johanssonskolan från en av de inblandade

sekundärskolan i försöken att öka medvetenheten i samhället, meddelades på Världsaidsdagen. Lärare kommer att få särskild utbildning. Vidare kommer USA att stödja ett projekt för förbättrad vård för hiv-infekterade barn. 2/12 *Daily News*

Revisionsrapport offentlig

Riksrevisionens rapport om IPTL utpekar inte några tjänstemän i affären. Parlamentet kräver dock expropriation av IPTL och åtgärder mot ministrar och statsadvokaten. 16/12 *Daily News*

Stor jobbtillväxt

Vid den nyligen avslutade Östafrikanska ungdomskonferensen i Arusha kunde man konstatera att Tanzania var bäst på att skapa nya jobb med ett tillskott på 18 % årligen. Kenya når 17 %, Burundi 12 % och Uganda 7 %. EAC:s ungdomsgeneration växte med 24 miljoner mellan 2005 och 2010. 16/12 *EA Business Week*

Statsadvokat Werema avgår

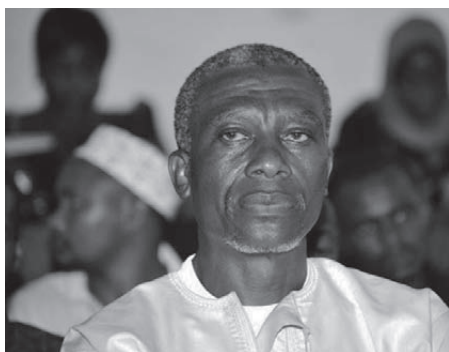
Statsadvokat Werema har avgått som det första offret för IPTL skandalen. Parlamentsledamöter anklagade honom för att ha godkänt en falsk utbetalning på \$120m. Han förnekar att han gjort fel, men avgår ändå. 17/12 *BBC*

Samarbete om elkraft

Kenya, Tanzania och Zambia har undertecknat ett avtal om samarbete inom elkraften. De tre länderna vill stimulera investeringar i elkraft värda \$1,2md och har lagt fast principer för relationerna mellan länderna. Projektet ska länka ihop East African Power Pool (EAPP) med Southern African Power Pool (SAPP) och främja elhandel. 18/12 *T24News*

Spädbarnsdöd minskar

Tanzania är ett av de få afrikanska länder som lyckats minska spädbarnsdödligheten. År 2013 var antalet nere i 54 per 1000 levande födda, vilket kan jämföras med 147 år 1999. Man uppnår därmed millenniemål nummer 4: reduktion av barnadödligheten med 2/3 till 2015. 21/12 *Daily News*

Statsåklagaren tycker att den radikale shejk Ponda skall hållas i förvar trots att högsta domstolen ogillat tidigare dom

Ombudsman för försäkringar

Tidigare domaren Vincent Damian har svurits in som försäkringsombudsman – en person som ska lösa tvister mellan konsumenter och försäkringsbolag. Damian ska tjänstgöra i fem år. 21/12 Daily News

Kikwete avskedar Tibaijuka

Bostadsminister Anna Tibaijuka har sparkats av Kikwete sedan hon anklagats för att tagit emot \$1m av en affärsman inblandad i IPTL-härvan. Hon ska inte ha undersökt bakgrundsfakta tillräckligt noggrant innan hon tog emot gåvan som vidarebefordrades till Barbro Johansson-skolan för flickor. Hon förnekar att hon skulle ha gjort något fel, men är nu en i raden som faller i Tegetaskandalen som under en tid dominerat media. 25/12 Guardian

TAZARA återupptar trafik

Den 30 december, lagom till rushen kring nyår, rullar TAZARA-järnvägen igen hela vägen mellan Dar es Salaam och Kapiri-Mposhi utan tågbyte. En tvist mellan de två operatörerna gjorde att man stoppade trafik över gränsen i augusti. Klagomålen har varit många när folk med mycket bagage har tvingats byta tåg vid gränsen. Ändå har det tagit tre månader att lösa knuten. 27/12 T24News

President Kikwete utlovar fortsatt stöd till FN-brigaden i Kongo

Bäst på e-betalningar

Tanzania och Kenya är bland de bästa på elektroniska betalningar. Enligt The Economists undersökning 2014 fick Tanzania 89 poäng, följt av Kenya med 88 poäng. 27/12 Guardian

GASCO rapporterar

Mer än 60 fordon och 70 hus använder nu naturgas samtidigt som 300 MW el genereras enligt gasbolaget GASCO. När de pågående gasprojekten avslutats kommer man att kunna generera 3 920 MW el – nuvarande efterfrågan är 720 MW. 6/1 Daily News

Givarmisnöje riskerar tillväxten

IMF oroas av att Tegetaskandalen och minskade skatteinkomster ska underminera den stadiga tillväxten som beräknas till 7 % i år med en inflation på 5 %. Tillväxten har fallit sedan juni 2014 och riskerna har ökat på grund av försenade utbetalningar av bistånd från givarländerna. 8/1 Reuter

Beslut att fria shejk Ponda överklagas

Statsåklagaren har överklagat ett beslut i högsta domstolen i november som innebär att domen mot Sheikh Ponda från Council of Islamic Organisation ogillades. I lägre instans dömdes Ponda till 12 månaders fängelse villkorligt.

5-årsplanen på spåret enligt Kikwete

I sitt nyårstal till nationen berättade Kikwete att de flesta strategiska projekten i 5-årsplanen med slut i juni kommer att kunna avslutas i år. Gasledningen till Dar är ett exempel, och projektet för export av flytande gas går också enligt plan. Elektrifieringen av landsbygden är igång och i november var redan 3 836 byar inkopplade. Ytterligare 1 500 byar ska anslutas före juni i år. Därmed kommer 43 % av landets byar att ha elektricitet. Kikwete berättade vidare att kol från Mchuchuma och järn från Liganga snart kommer att kunna användas för utveckling av nationen. 8/1 T24News

Frelimos Filipe Nyusi har installerats som ny president i grannlandet Mocambique

Givare släpper utvecklingsstöd

Danmark och Norge har släppt loss budgetstödet de höll inne p.g.a. Tegetaskandalen sedan flera inblandade blivit avskedade eller suspenderade. Holland, Polen och England väntas följa efter. 8/1 Daily News

Tågtrafik stoppad av strejk

1 500 tanzaniska järnvägsarbetare har gått ut i strejk och paralyserat tågtrafiken mellan Tanzania och Zambia. En fackföreningsman säger att de inte fått betalt på fem månader p.g.a. finansiell kris hos TAZARA. Järnvägen byggdes av Kina på 1970-talet och går med förlust. De båda ägarländerna är ovilliga att fortsätta stoppa in pengar. 11/1 BBC

Fortsatt stöd till FN-mission i Kongo

Kikwete har bekräftat Tanzanias beslutssamhet att ställa upp militärt mot de negativa krafter som försöker störa freden i Kongo-DRK. Tanzania, Malawi och Sydafrika utgör FN-brigaden under generallöjtnant Alberto Santacruz från Brasilien. 14/1 Daily News

Secondary School gratis från 2016

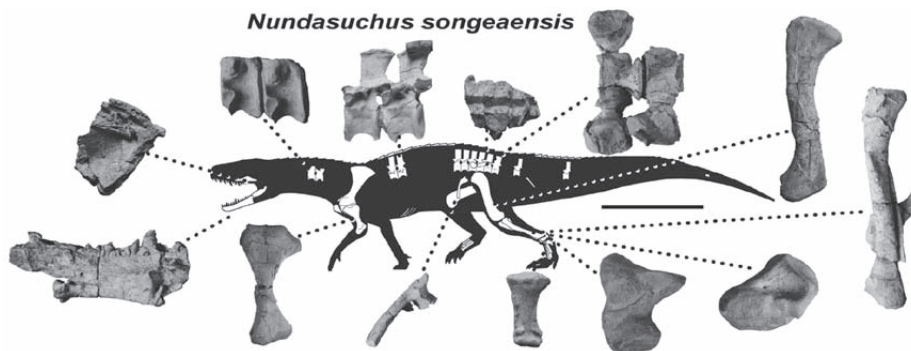
Regeringen vill ge förnyad tyngd på utbildning anpassad till arbetsmarknaden. Dessutom vill man göra sekundärskolan gratis från år 2016. 11/1 Daily News

Vattenprojekt för Mtwara

Regeringen har satt igång ett megavattenprojekt i Mtwara – ett avtal har skrivits i Peking. Vattenminister Maghembe berättar att Mtwara kommer att tillföras 100 miljoner liter vatten om dagen mot nuvarande 8 miljoner. Projektet inkluderar högteknologisk infrastruktur för industrins behov i det växande Mtwara. Ruvumafloren sju mil bort står för vattenet. 15/1 Daily News

President Nyusi installeras i Maputo

Kikwete var med när Moçambique fick ny president. Nyusi är den fjärde i raden sedan självständigheten år 1975. Han kommer från partiet Frelimo. 16/1 Guardian

”Turistkrig” med Kenya

Det nyligen införda förbudet för tanzaniska turistfordon att köra till Nairobis flygplats är vedergällning för att Tanzania vägrar låta Kenyanska turistfordon köra direkt till nationalparkerna. Det hela påminner om det bittra kriget om turisterna från Nairobi till Kilimanjaro på 1970-talet. År 1985 träffades en bilateral överenskommelse mellan länderna att fordon från Kenya inte få köra i nationalparkerna i ett försök att stärka de lokala operatörerna. 17/1 Arusha Times

Songea ger namn åt ur-reptil

Paleontologer ledda av amerikanen Sterling Nesbitt har funnit ben från en ur-reptil i trakten av Songea. Reptilen är en archosaur, ett cirka 2,7 meter långt rovdjur, som levde för 247 miljoner år sedan. Den hade knivvassa tänder och plåtar på ryggen och har döpts till Nundasuchus Songeaensis, Nunda är rovdjur på swahili, sushus är krokodil på grekiska. 21/1 Sci-News

Fredsavtal för Sydsudan i Arusha

Sydsudans stridande parter har träffat ett avtal som ska utgöra en vägkarta till fred i det sönderslitna landet. Kriget mellan befrielse rörelsens (SPLM:s) ursprungligen två fraktioner – numera tre – har pågått sedan 2013. Då hade landet bara varit självständigt från Sudan i två år. Flera eldupphöravtal har träffats, men inget hållits. Det nya avtalet som signerades i Arusha har medlats fram av regionala ledare. Inga detaljer om innehållet har offentliggjorts. Utrikesminister Mwembe gratulerar SPLM:s ledare till överenskommelsen. 22/1 Reuter

CUF:s Lipumba fängslad

Polisen arresterade CUF:s ordförande Lipumba och ett 30-tal andra partimedlemmar för att ha hållit en politisk demonstration utan tillstånd. Samlingen skedde till åminnelse av partimedlemmar som dödats i Zanzibar 2001. Lipumba fick spendera natten i arresten, men släpptes sedan mot borgen. 28/1 Daily News

East African – tidningen stoppas

Den Nairobibaserade veckotidningen

East African som har sålts i Tanzania i 20 års tid och som anses vara den viktigaste regionala tidningen beordrades nyligen att upphöra med distribution i Tanzania, formellt eftersom den inte är officiellt registrerad. Informellt beror stängningen på regeringsmissnöje med tidningen (se artikel nästa sida!). Reportrar utan gränser anser att Tanzania har problem med tryckfriheten. Landet rankas som nummer 69 av 180. 28/1 Citizen

Polisen försvarar CUF ingripande

Inrikesminister Chikawe har i ett uttalande sagt att polisen kommer fortsätta använda rimligt våld när de ska ta hand om folk som inte följer deras anvisningar och det oberoende av politisk eller religiös bakgrund. Han framhöll att ingen står över lagen och att polisen alltid kommer att ingripa mot personer som trotsar lagen. Uttalandet skedde med anledning av anklagelser om onödigt våld när polisen ingrep mot CUF:s demonstration till minne av dödade medlemmar i Zanzibar 2001. 30/1 Daily News

Inrikesminister Chikawe tycker att CUF-demonstranter som bryter mot lagar och förordningar får finna sig i omild polis-behandling...

Nedan: Apropå avtalet mellan rivalerna i Sydsudan...

...och detta gäller även CUF:s ordförande professor Ibrahim Lipumba

Tidningen East African stoppad i Tanzania!

Veckotidningen East African har efter 20 år blivit stoppad i Tanzania, tills vidare. East African är väl den enda tidning som på ett seriöst sätt försöker ge nyheter från hela regionen, där nyhetsrapporteringen annars är väldigt lokal i alla berörda länder. Behovet av en övergripande rapportering borde ha ökat i och med att den östafrikanska integrationen går vidare.

Myndigheterna anger som skäl att East African inte låtit registrera sig, något som man hade kunnat klaga på för många år sedan. Att det sker nu har politiska skäl, något som tidningens redaktion påpekar i artikeln nedan.

EU:s lokala representation har reagerat mot stängningen.

Kommentar av redaktören på EA

The East African newspaper has been banned from circulation in Tanzania, 20 years after it was launched to cover the region. The government expressed discontent with the newspaper's reporting and analysis (including the opinion pieces it publishes).

According to a letter sent to The East African bureau chief in Tanzania, the decision was ostensibly taken because the paper "has been circulating in the country without being properly registered, contrary to section 6 of the Newspaper Act number 3 of 1976."

The letter dated January 21, 2015 directs an immediate stop to publishing, printing and circulating in Tanzania "until it has officially been registered by Registrar of Newspapers, Tanzania Information Services."

Before the letter was issued, the newspaper's bureau chief, Christopher Kidanka, was on Wednesday summoned and interrogated by the Director of Information Services, who also doubles as the government's spokesman, Assa Mwambene.

He accused The East African of having a negative agenda against Tanzania. He singled out a recent opinion that criticized the Dar es Salaam administration's stance on FDLR rebels in Democratic Republic of Congo as a case in point.

Mr Mwambene also took exception to the cartoon in last week's issue of the paper, which he said demonstrated bad taste and disrespect to the person and office of the president. As a result, The East African will not be circulated in Tanzania until the legal issues are settled.

NMG chairman Wilfred Kiboro said "Surely they can't just wake up now and declare us illegal. If it were an issue of regularizing files, that would not require such a draconian measure of banning a newspaper," he said.

He said that the real reason "lies elsewhere" and can only be related to the firm stand that the newspaper and its other publications have taken on reporting on corruption, pilferage and inadequate delivery of services to the people of East Africa.

"Last year, the same government shut down our other publication—wa-

nanchi—for two weeks for reasons that have never been made clear," he said. "We can only assume that this decision is in the same vein. Such unfair and undemocratic actions are what undermine our governments' claims to being democratic, believing in press freedom and pro-business."

The NMG, through its subsidiary Mwananchi Communications Ltd, also publishes the Mwananchi, the Citizen and the Mwanaspoti newspapers in Tanzania

The East African, January 26

EU Statement On Closure Of A Newspaper

The government decision of January 23rd to suspend the circulation of "The East African", a long established regional newspaper, gives rise to concerns about freedom of press in Tanzania. It is the duty of the media to work within the law and to make every effort to adopt and adhere to professional standards. But Press Freedom and freedom to express opinions are fundamental rights of the people, which call for circumspection and proportionality in the application of the law.

The Delegation of the European Union expresses its concern that modern media legislation in Tanzania, including on the citizens' Right to Information, has not yet been promulgated despite the longstanding requests of the media profession and the repeated commitments of the Government. It is recalled that in October 2010 the EU's independent Election Observation Mission recommended expediting modernization of the media laws, taking into account stakeholders' views.

The Delegation of the European Union calls upon the Government to make every effort to preserve the freedom of expression in Tanzania and it urges all stakeholders to prioritize constructive dialogue as the primary means to resolve differences. It also reiterates its commitment to monitor, support, promote and monitor media freedom as a shared value of the EU partnership with Tanzania. The High Commission of Canada and Embassies of Norway and Switzerland associate themselves with this statement.

EU, Dar es Salaam, January 26

Habari 1/2015—sid 15

Den satiriska teckningen som enligt uppgift var ett av skälen till att EA stoppades. Tecknaren är Gado, Godfrey Mwampembwa, vars teckningar visats i internationell och afrikansk press i över 20 år. Gado är tanzanian men är verksam i Kenya.

JOHA Trust och årets korrupsionshärva

Anna Tibaijuka blev det första stora politiska offret i spärkkontohärvan (The Escrow Account Saga) i Tanzania. Dagen före julaftonen sparkades hon av president Kikwete för att hon tagit emot omkring en miljon dollar på sitt eget konto från James Rugemalira – en av huvudpersonerna i den stora pågående korrupsionshärvan kring utbetalningarna från ett spärkkonto (Escrow Account) i Bank of Tanzania för drygt ett år sedan. Pengarna var en gåva till JOHA Trust och överfördes i ett andra steg till stiftelsens konto.

En lång rad personer fick ta emot gåvor/betalningar från Rugemalira sedan han kommit på mycket grön kvist efter försäljning av sin 30-procentiga andel i dieselelverkets i Tegeta ägarbolag *ITPL* (Independent Tanzania Power Ltd) till *PAP* (Pan African Power Solutions Ltd) som ägs av kenyanen Harbinder Singh Sethi. Pengarna som Tibaijuka fick var en uttrycklig donation till JOHA Trust.

Anna Tibaijuka har, som drivande i styrelsen för JOHA Trust, vänt sig till det tanzaniska näringslivet för stöd till stipendier och för att kunna bygga ut Barbroskolan och den skola som startats i Bukoba till planerad kapacitet. Sedan Sida upphörde med sitt investeringsstöd har JOHA Trust lyckats få ett par större donationer från tanzaniska intressen bl.a. från storföretagaren Reginald Menghi. Anna hade också vänt sig till Rugemalira, en frände och ägare till flera företag. Det skedde för ett par år sedan och förväntningarna om stöd kunde infråsas i början av 2014 efter aktieförsäljningen, som nämnts ovan. Anna Tibaijukas brott mot de etiska reglerna, för henne som minister var, enligt vad Kikwete uttalade när han motiverade hennes avsked att hon tagit emot pengarna på eget konto. Han ifrågasatte inte att det hela rörde sig om en donation till JOHA Trust. Anna Tibaijuka hade enligt egen uppgift uppmanats att öppna ett konto i Mkombozi bank där Rugemaliras affärer hanterades. Från det kontot fördes pengarna enligt rapport från JOHA Trusts styrelse snabbt över till JOHA Trusts konto i deras vanliga bank. De har sen använts för att betala av lån som tagits för att färdigställa sovsalar vid Barbroskolan och för investeringar i Bukobaskolan. Tibaijuka hade ställt upp personlig säkerhet för dessa lån som nu till största delen återbetalats. Donationen täckte dock inte hela lånebeloppet utan en mindre av Anna Tibaijuka garanterad skuld kvarstår.

Informationen som den svenska JOHAfonden fått ger vid handen att

Anna Tibaijuka inte tagit emot några pengar med ursprung i spärkkontot för egen vinning. I JOHAfondens styrelse arbetar vi med att verifiera detta och att få klarhet i om några krav på skatter eller återbetalning kan komma att drabba Barbroskolan. Styrelsen kommer att träffa JOHA Trusts styrelse, dess revisorer och Anna Tibaijuka före årsmötet i april.

Mycket bra insamlingsår

JOHAfonden i Sverige hade ett exceptionellt lyckosamt 2014 då vi samlade in mer än en halv miljon kronor och fick ett bidrag från Radiohjälpen på 500 000 kr. På JOHAfondens 90-konto finns därmed en miljon kronor för stipendier till fattiga flickor vid Barbroskolan under 2015. I avvaktan på att styrelsen fått svar på sina frågor hålls utbetalningarna inne. Så snart som möjligt är det dock viktigt att skolan, som är i full gång får sina pengar. Flickorna ska ha mat och läromedel och lärarna löner. I ett längre perspektiv har förhoppningsvis inte denna affär och vad som kan beskrivas som ett drev mot Anna Tibaijuka skadat det goda rykte som skolan har bland elever och föräldrar i Tanzania. En god nyhet som just kommit är att Barbroskolans flickor klarade sig bäst i hela landet i de nationella matematikproven förra året i årskurs två. Allra bäst var en av flickorna från Lindi som har stipendium från JOHAfonden. Flickorna behöver och förtjänar vårt stöd.

Spärkkontosagan komplicerad

Vad som i media i Tanzania refereras till som en spärkkontosaga är en komplicerad affär. Den granskades ordentligt av den tanzaniska riksrevisionen under 2014. På basis bland annat av revisionsrapporten togs det hela upp i parlamentet i november. Det var i sig en framgång ur ett antikorrupsionsperspektiv att både offentlig debatt och parlamentsbehandling kom tillstånd. Parlamentet tog ett antal beslut där man krävde att de som ifrågasatts/anklagats i revisionsrapporten skulle stäl-

las till svars och att de på politiska poster skulle framtas sina uppdrag. Det politiska och rättsliga efterspelet har när detta skrivs inte mer än börjat.

Inledningsvis har de som bidragit till att pengarna på spärkkontot överhuvudtaget betalades ut kommit lindrigare undan än de som liksom Anna i ett senare led fått del av dem. Den ansvarige för rättsväsendet och som gav Bank of Tanzania klartecken för utbetalningen Attorney-General Werema har dock avgått på egen begäran och nu några veckor senare också energiministern. Flera rättegångar pågår mot högre tjänstmän som funnits på Rugemaliras betalningslista. En principiell fråga i samband med parlamentsbehandling var om pengarna på spärkkontot skulle betraktas som privata eller offentliga. Medlen har hamnat på kontot för att Tanesco som levererar ström till alla kunder i Tanzania haft en dispyt med producenten ITPL om hur mycket man

Barbro Johansson, känd som Mamma Barbro, arbetade hela sitt liv för flickors utbildning i Tanzania. Först som missionär och initiativtagare till landets första sekundärskola för flickor, mångårig rektor för landets främsta flickskola i Tabora, parlamentsledamot, sakkunnig i utbildningsfrågor, minister på Tanzanias ambassad i Sverige m.m.

Barbroskolan utanför Dar es Salaam (internat) inrättades till hennes minne. Stiftelsen JOHA Trust driver sedan år 2000 skolan med Anna Tibaijuka som drivande i styrelsen. Genom ett omfattande stipendiesystem får begåvade fattiga flickor chansen till högklassig utbildning.

JOHAfonden, är en förkortning för Stödföreningen för Barbro Johanssons Fond för flickors Utbildning i Tanzania. Föreningen bildades 1999 och har nyligen börjat använda det kortare namnet JOHAfonden samt en ny logotype och en förnyad hemsida.

Vid 100-årsdagen av Barbro Johanssons födelse invigdes det nya matsalskomplexet som Sida finansierat. På bilden syns Halima Kamote, Barbro Johanssons rektor, Anna Tibaijuka, talman Anne Makinda och ambassadör Hjelmåker. Foto: JOHA-fonden.

skulle betala. Tvisten fördes för flera år sedan till internationell skiljedom. I avvaktan på avslut har Tanesco deponerat betalningarna på ett så kallat Escrow Account hos Bank of Tanzania. Under tiden har det trasslats till ytterligare genom att ITPL:s malaysiska ägarbolag gått i konkurs. Det bolagets skulder i Standard Chartered Bank Hongkong är nu grund för anspråk från det hållet på spärkontots pengar. Investeringsskyddsavtal mellan Storbritannien och Tanzania åberopas vilket innebär att krav riktas mot Tanzania som stat.

President Kikwete för sin del verkar nu agera från utgångspunkten att pengarna på spärkontot var privata och att

det inte var fel att de utbetalades till den nye Tegeta-anläggningens ägare Sethis företag PAP. Att det sen är tveksamheter kring hans rättmätiga ägarskap och om skatt betalats som sig borde är ytterligare komplikationer.

Biståndsutbetalningar stoppade

Det är på grund av alla tvivelaktigheter och oklarheter kring utbetalningarna från spärkontot som biståndsgivarna i Tanzania, inklusive Sverige har hållit inne med stora summor budgetstöd i flera månader. Det märks på ekonomin och är politiskt besvärande under ett valår. Utredningarna som gjorts och parlamentssessionen har bedömts som po-

sitiva steg av givarna. Frågan är nu om efterspelet har skötts av det offentliga Tanzania och presidenten på ett rättssäkert och förtroendegivande sätt. Givarna har än inte släppt sina restriktioner. Frågor ställs också om hur maktspel inför höstens presidentval spelar in i hanteringen av hela affären. I det maktspelet blev Anna Tibaijuka, som genom sin snabba karriär och frispråkighet fått rivaler och dragit på sig ont blod ett offer. Hon kan förhoppningsvis hitta vägar tillbaka. Nu behöver hon sina vänner.

Gun-Britt Andersson
Ordförande i JOHA-fonden
<http://www.johafonden.com/>

Utbildning är utveckling

”Utbildning är utveckling” är ett slagord som blivit ett riktmärke för *Ihushi Development Centre*, IDC, vid Victoriasjön, nära Mwanza. Genom utbildningsinsatser anpassade till olika gruppers behov har byborna sett konkreta resultat. Det finns idag en ny förhoppning att ”vi kan få det bättre här i byn”. Vänföreningen Ihushi i Torsåker, Gästrikland har samarbetat med IDC under 15 år sedan starten 1999.

IDC har verksamhet i tre byar Ihushi, Sese och Matala med tillsammans 14 500 invånare. IDC driver idag ett lärocenter med yrkesskola, förskola, skolnätverk, vuxenutbildning, hiv/aids-program, miljörådgivning m.m. Fokus ligger på barn, ungdomar och kvinnor, men IDC vill vara ett resurscentrum för alla bybor i området.

Yrkesutbildning

IDC bildades 1999 av *Emmanuel Buguba*, jordbrukare och byordförande. Han ville skapa ett yrkesutbildningscenter eftersom han insåg att det saknades en länk mellan primärskola och arbetsliv. Han samlade 20 ungdomar i sitt hem för att starta en utbildning som svarade mot byns akuta behov av lokala hantverkare såsom snickare, skräddare och murare. Ett litet sädesmagasin blev skolsal och som lärare engagerades några av hantverkarna i byn. Idag, sexton år senare, har det här initiativet utvecklats till en yrkesskola som varje år tar in 20–25 ungdomar till en tvåårig yrkesutbildning. Hittills har omkring 200 elever lämnat yrkesskolan och mer än 90 % försörjer sig med det kunnande som skolan har gett dem. Det är imponerande resultat. Skolan har skapat ett väl fungerande sätt att ge ungdomarna det som krävs för att framgångsrikt ta steget in i arbetslivet.

Emmanuel ville satsa på yrkesutbildning eftersom han såg hur många av byns ungdomar sökte sig till städerna med ambitioner att arbeta och försörja sig. Men utan annan utbildning än en bristfällig primärskola hamnade många av dem tvärtom i misär. Om ungdomarna i stället får stöd att tillägna sig yrkesfärdigheter så kan de bli en kraft för att utveckla samhället, menade Emmanuel. Och han har fått rätt! Många av de ungdomar som tog examen på yrkesskolan för åtta till tio år sedan, är idag framgångsrika småföretagare som lämnar avtryck i det lokala arbetslivet. En kärna bland dem, både män och kvinnor, har bildat en egen organisation som idag samarbetar med IDC

både för egen vidareutbildning och för att ta emot IDC:s yrkesskolelever för praktik. Intressant är att flera av de här f.d. yrkesskoleleverna har gått vidare inom andra yrkesområden. Några som utbildat sig till snickare arbetar nu som målare, andra har blivit takläggare eller svetsare, en är elektriker och en annan frisör. Yrkesskolan har gett dem självförtroende och entreprenörsanda!

Vänföreningen Ihushi

När Emmanuel Buguba i slutet av 1990-talet började argumentera för ungdomars behov av yrkesutbildning, försökte han först påverka beslutsfattarna i Magu District. Han fick inget gensvar och tog då eget initiativ för att kunna visa ett positivt exempel. Han hade lärt känna oss, *Inger Wiberg* och *Lage Bergström*, i samband med att vi besökt området. Vi lyssnade på hans idéer, lovade vårt stöd och startade 1999 *Vänföreningen Ihushi*. Med det stödet i ryggen vågade Emmanuel starta det som blev *Ihushi Development Centre*.

Vänföreningen fungerar som dialogpartner med grundprincipen att det är IDC som sätter målen och beslutar vad man vill åstadkomma inom en överenskommen budget. Vi bidrar med råd och ekonomiskt stöd. Alla investeringar på centret har finansierats av Vänföreningen Ihushi, framför allt med hjälp av Sida-bidrag. Vänföreningen har idag 115 medlemmar.

Stor bredd på verksamheten

Idag är yrkesskolan bara en del i IDC:s verksamhet som har breddats och fördjupats: Kvinnogrupper, mikrokrediter, förskola, skolnätverk, hiv/aids, miljörådgivning (t.ex. om solenergi och vedsnåla spi-

Ett arbetslag med murarelever från IDC:s yrkesskola bygger en regnvattentank på en skola i området. IDC tar på sig bygguppdrag av den typen både för att ge eleverna nödvändig praktik och för att få de intäkter man behöver för att driva sin verksamhet.

sar) m.m. Man arbetar fortfarande inom samma geografiska område med 14 500 människor. På lärocentret finns totalt 14 anställda – lärare på yrkesskolan och förskolan, kokerska, chaufför, ekonomiamministratör och nattvakter. Det betyder att mycket av verksamheten sköts av frivilliga krafter bland IDC:s medlemmar. Så är det t.ex. med hiv/aids-programmet. IDC utbildade för tio år sedan 52 s.k. ”peereducators”, ett slags byhälsoarbetare med fokus på hiv/aids. De bor utspridda i området och fungerar som rådgivare/stödjare till sina grannar. De är oerhört engagerade och besöker hiv-positiva regelbundet, ger råd och stöttar dem att ta sina bromsmediciner, de informerar på skolorna, de påverkar byborna att testa sig regelbundet, osv. Man kan säga att de fungerar som en självstyrande grupp inom IDC.

IDC är en liten organisation som bildats av bybor för den egna byns utveckling. IDC:s ledning och anställda är ”vi med byborna”. Det är en stark grund för det fortsatta arbetet. Samtidigt verkar man i en fattig och resurssvag omgivning. Stödet från Vänföreningen Ihushi med både råd och pengar har gjort det möjligt att bygga upp den verksamhet man har idag.

Lage Bergström och Inger Wiberg
Foto: **Emmanuel Buguba**

Mer information på <www.ihushi.org>

Uppföljningsresa Tumaini

Svetan arbetar sedan 2003 med gatubarnsprojektet Tumaini i Bukoba. Det långsiktiga målet med projektet är att minska antalet gatubarn och arbetande barn i regionen samt att dessa barn ska få sina grundläggande rättigheter tillgodosedda. De ska kunna vara en aktiv, jämlik och produktiv del i samhället. Sedan starten har mer än 750 barn fått hjälp genom Tumaini.

Advertina väcker barn som sover utanför en butik i Bukoba. Foto: Raymond Leonidas.

Jesper och Helena från Svetans projektarbetsgrupp besökte Bukoba och arbetade tillsammans med Tumainis personal och barn under åtta veckor. Mål och budget för innevarande projektperiod 2013–2015 gick igenom för att se om någon justering behöver göras nu när vi är halvvägs genom projektperioden. Detta gjordes bland annat genom en självutvärdering tillsammans med hela personalstyrkan och några av barnen. Självutvärderingen gjordes enligt den metod som Forum Syd rekommenderar och baserades på frågorna ”gör vi vad vi sa att vi skulle göra”, ”gör vi någon skillnad” och ”gör vi rätt saker”. Svåra och viktiga frågor som skapade en livlig diskussion. Budgetmässigt följer projektet det vi kommit överens om men vi ser att det finns ytterligare behov av pengar till utbildning, medicin och mat för barnen.

Gatubarnen räknas

För att följa upp det övergripande målet att minska antalet gatubarn räknades

barn som sover på gatan vid två tillfällen i oktober i enlighet med metoden capture/recapture. Vi följde med personalen vid ett av tillfällena för att dokumentera och vid en sammanslagen beräkning konstateras att 86 barn bor på gatan i Bukoba vilket är en signifikant minskning jämfört med den räkning som gjordes i februari. Senare samma dag bjöds barnen in till lunch där vi förklarade för dem varför vi räknat antalet gatubarn och välkomnade dem till Tumaini.

Ny hemsida och databas

Utöver uppföljning av projektet arbetade vi med infrastruktur och profilering av Tumaini. Dels byggde vi en hemsida där de kan berätta om sitt arbete, hur besökare hittar dem samt hur man kan stötta projektet. Det finns även ett nyhetsflöde på hemsidan där intresserade kan läsa om vad som är på gång hos Tumaini.

En extern utvärdering som tittat på organisationens effektivitet rekommenderade att Tumaini skulle lämna sitt sys-

tem med pappersjournaler för barnen och istället införa en databaslösning. Under vårt besök arbetade vi tillsammans med personalen för att hitta en fungerande lösning och nu finns alla aktiva barn upplagda i systemet. Databasen gör informationen lättare att analysera och fältassistenter kan både fylla i och komma åt informationen när de är ute i byarna. För att ytterligare öka användbarheten installerade vi ett trådlöst nätverk på kontoret.

Tumainikören

Tumaini har en kör där alla barn är välkomna att vara med. Det finns mycket glädje i sången och dansen men kören har också till uppgift att sprida budskapet om det hårda livet på gatan för att skapa förståelse i samhället och för att hindra fler barn från att flytta ut på gatan. De berättar också om Tumaini och det viktiga arbete som de gör. Hosea och Andrew som är lärare i Tumaini och även ansvariga för kören hade länge drömt om att få göra en video som de kunde sälja när de uppträder för att samla in pengar till projektet. Tillsammans med dem filmade vi kören i olika miljöer under ett antal dagar och resultatet blev sex låtar och en video som de nu har till försäljning vid konserter och via hemsidan.

Sygrupp

Det finns en sygrupp som består av professionella sömmerskor och några av de före detta gatubarnen som arbetar som lärlingar. De syr skoluniformer, lakan och annat som barnen i projektet behöver men tar även emot beställningar från besökare och allmänhet. Fler och fler kommer till dem för att sy upp nya kläder och Regina som ansvarar för gruppen är garant för den höga kvaliteten. Vi beställde ett antal väskor och necessärer av dem som vi kommer sälja här i Sverige till förmån för gatubarnen.

Utöver budgeten Svetan tillhandahåller via Forum Syd behöver projektet stöd med pengar till utbildning, mat och medicin. Vill du vara med och hjälpa kan du sätta in ditt bidrag på Svetans plusgiro 359550-1 märkt Tumaini. Alla bidrag går oavkortat till barnen.

Jesper Sjöling och Helena Stigsson

East African exporters urged on value addition for Swedish market

Agriculture is a driver of economic transformation in Africa, yet majority of its agricultural exports are marketed in raw form losing competitiveness on the European Union market.

Harald von Matérn, the chairman of the *Swedish - East African Chamber of Commerce* said East Africa countries should focus on value addition for agricultural export commodities to Sweden and the rest of the European Union market. The emphasis should be put on the whole value chain from production to markets.

This was during the East Africa Forum with special focus on *Value Added Food Production* that took place on the 27–28 November at the Sida head office in Stockholm. The agricultural forum was jointly organised by the Swedish - East African Chamber of Commerce and the East African Community embassies.

The successful event saw experts from the fields of agriculture and crediting finance discuss the relevance of value addition on East Africa agriculture commodities for the Swedish market and the rest of the European Union.

The **five embassies** reinforced by experts presented their agricultural and horticultural status and potential, conditions for investments etc. There were also present a number of businessmen and exporters from East Africa looking for markets in Sweden.

Kostas Karantininis, Professor at the Swedish University of Agricultural Sciences in Uppsala said value addition plays a significant role in improving livelihoods of small scale farmers in East Africa, for market penetration and for better margins.

However, he warned that East Africa countries are at a risk of exporting their resource commodities in raw form yet it is not a good strategy for growth.

“Exporting resource commodities such as coffee without value addition is not a good strategy for growth. A country does not grow by exporting its resources in a raw form because commodities are vulnerable to international commodity shocks or prices at the international markets. The value-added margin for a cup of espresso served at the Union Café, Star Bucks and the likes is estimated to be 2000 % over the current farmer’s price. The margin for one kg of roasted coffee at a Stockholm supermarket is approximately

170 % above today’s farmer price at Kilimanjaro,” said Karantininis.

He supported his presentation with several very illustrative graphs showing export- and import-figures.

There is a great potential for value addition in Africa, for example is Germany a great coffee-exporter, exporting more processed coffee than the whole of Africa.

Stide Bigirimana, the project manager, of Akawa-coffee roastery in Huddinge pointed out that in addition to value addition, fair trade and organically certified coffee beans is still a challenge for small farmers and growers in East African countries.

Pontus Rosberg, the co-founder of East Africa Consulting said the best coffee in the world comes from East Africa and his company is looking out to expand to other countries in East Africa.

However, despite of these challenges, fair payments assist small farmers’ families access to basic necessities such as food, healthcare, education, shelter. Bigirimana, added that to improve, maintain sustainable high quality coffee and create a strong brand of the East African coffee, small farmers and growers have to be fully involved.

Katarina Eriksson, Senior Project and Partnership Development Manager, Tetra Laval Food for Development Office in Stockholm observes that about 25 %–30 % of milk is lost before reaching the consumer market as a result of lack of cooling which spoils milk before it is consumed or processed. “We have aseptic technology that keeps the product fresh for months without refrigeration and preservatives,” she said.

Christina af Klint, a SWEACC board member and expert on international trade issues, pointed out that Sweden mainly

Jacqueline Maleko och ett av Tanzanias utställningsbord.

Ambassadör Dora Msechu, cashewnötsprocessare Micael Edler och Jacqueline Maleko.

imports from Europe and Asia but also is looking out on the East Africa market. Imports from East Africa will have to meet the EU rules and regulations on health, safety and environmental protection, certificate of origin and she also noted that chemicals are subjected to customs.

Åsa Christiansson, the Trade Policy Adviser, of Open Trade Gate Sweden, added that when exporting to Sweden and the European Union it is necessary for the exporter to understand the trade regime, mandatory product requirements, and custom tariffs in order to enter the market. To get EU-market access there are mandatory requirements set by governments, to get shelf-access require-

ments and standards are set by importers/retailers.

Pernilla Wingårdh, the founder and owner of P.Wingårdh Retail Consulting AB, said that the growth within the Swedish Fast Moving Consumer Goods is driven by certain megatrends that exporters should be aware of. The trends give rise to increasing consumer demands for a product that should fit into value for money, the ease to familiarize with a new product, a product that meets their specific needs.

Micael Edler, Chief Executive Officer of Bratt International AB, shared the challenges he has encountered as an investor in cashew processing in Tanzania such as extreme financial costs in terms

of high interest rates to borrow money locally at 18%–20%, difficulties to find good management, political and financial risks.

He also advised Swedish companies with an interest to establish business in East Africa to avoid financial pay-outs, to control costs and be local, which simply means to encounter less risk for fraud, theft and corruption.

In conclusion, Jan Furuvald, chairman of Kapitalguiden, expressed the importance of credit financing towards Small and Mediumsized Enterprises (SME) to finance their business development globally.

“All public funding initiatives are results from political decisions. The purpose of public funding is to stimulate progression or development, but should act complementary to private actors,” he said.

Alice Kiingi

Foto och ruta: L Asker

For full text of the presentations please see <<http://www.sweacc.se/>>

Den svensk - östafrikanska handelskammarens forum om jordbruksprodukter samlade ett 100-tal deltagare till två full-matade dagar.

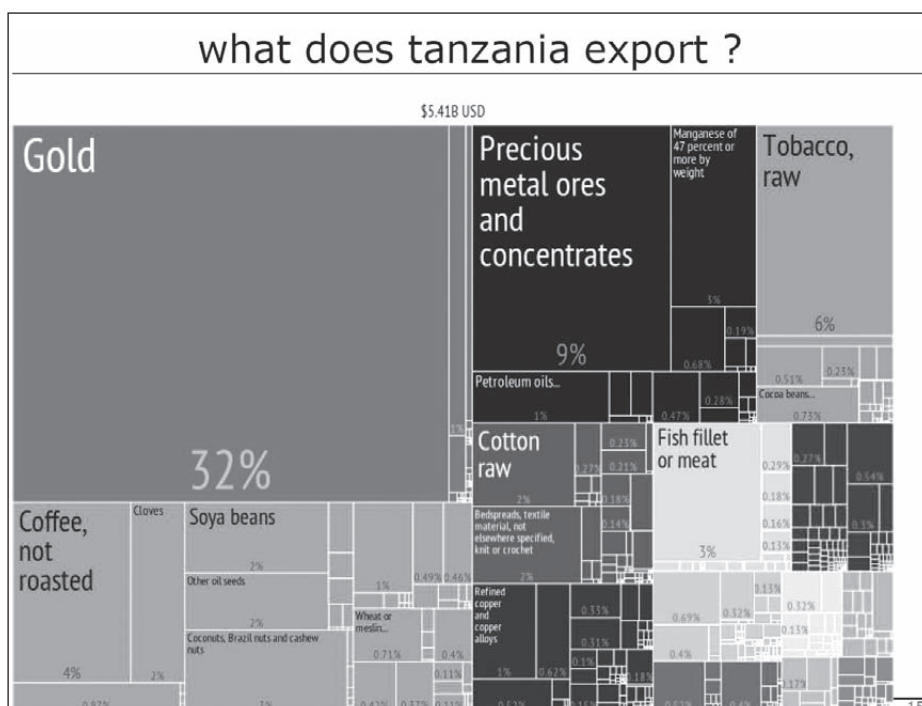
Bland ambassadörernas presentationer stod Tanzanias nya ambassadör Dora Msechu för den bästa. Hon understöddes av tillresta Jacqueline Maleko som också gjorde en mycket bra presentation.

Några punkter:

- politiskt stabilt, investeringsvänligt
- Stora naturtillgångar, mark, gas, mineral
- BNP-tillväxt de senaste tio åren 6–7 %
- Mobilbanking, 28 milj mobiltelefoner
- 1 % av kött processat, 5 % av hudar
- konstgödsel 13 kg/ha (Sverige 70 kg/ha)

Maria Lanner från Neptunia var moderator och ledde även paneldiskussionen den första dagen. Deltagaren fick böckerna *Oljans pris* och *Afrika vänder*.

Andra dagen avslutades med studiebesök i några livsmedelsbutiker och i Östermalmshallen.

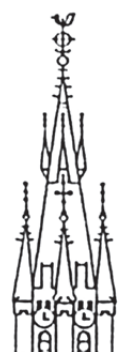
Eco vid Tanganyikasjön

Ständigt nya resebyråer. Den här gången är det företaget *Ecospheres* som lanserar exklusiva, skraddarsyddna resor. "Vi erbjuder upplevelser som inte bara är unika, småskaliga och 'off beaten track'. Dessa destinationer är även hållbara och arbetar med olika projekt för att stötta lokalbefolkningen samt bevara djur och natur", skriver företaget. Under en av resorna under namnet "Africa Outposts" besöker man *Mahale Mountains National Park* i västra Tanzania, där man under tidig morgon vandrar tillsammans med guide för att hitta chimpanserna som lever där. Eftermiddagarna spenderas på den privata och exklusiva lodgen som ligger vackert vid stranden av Tanganyikasjön med möjlighet till sol, bad och segling, fortsätter det. Intressant!??

Specsavers igen

Bland notiserna i Habari nr 3/2014 skrev vi om Specsavers insamling av glasögon till Tanzania. Nu har 2014 års glasögonbärare utsetts. Hon heter Menfa Baris och hon tycker att hennes glasögon är en accessoar som hon vill ska spegla hennes personlighet och streetiga klädstil. Nu får hon åka som ambassadör till det projekt som Specsavers stödjer i Tanzania där glasögonen inte bara överlämnas utan provas ut av optiker. Linser har ännu inte varit aktuellt, men dem äter man väl. Glasögon bär man.

Julfest i Swahiliförsamlingen

Söndagen den 4 januari var en märkesdag i Swahiliförsamlingen i Stockholm. På grund av alla guds-

S:TA CLARA

tjänster och arrangemang i Clarakyrkan blev julfesten först av en bit in på nyåret. Redan före jul hade flera nya tillträtt som äldste i församlingen. De som slutade, en del som varit i äldsterådet sedan starten i december 1992, avtackades nu. Även Ingmar Holmberg avtackades när han med ålderns rätt inte längre regelbundet kommer att leda gudstjänster. De nytillträdde i äldsterådet välsignades och sedan blev det fest i den intilliggande lillkyrkan. Bland gästerna märktes Tanzanias ambassadör Mrs Dora Msechu, representanter för Tanzaniska Riksförbundet och för andra församlingar.

Mat brukar församlingsmedlemmarna gå ihop om att göra men denna gång sköttes det till allmän belåtenhet av Milton Catering som drivs av tanzaniern Isac Milton.

Ingemar Holmberg avtackas av äldsterådets nye ordförande Daniel Sauli och i rådet nygamla Pascasia Balongo.

"Ivory trader"

I julveckan arresterades *Feisal Ali Mohammed* alias Feisal Shahbal av Interpool i Tanzania och överlämnades till polisen i Kenya. Feisal påträffades med drygt två ton elfenben. Han var efterlyst för illegal elfenbenshandel i Kenya. Feisals advokat gjorde frenetiska försök att få honom frisläppt mot borgen. Åklagaren framhärade "He is a man of many means and a powerhouse who can live in any country without being detected. The right to bail is not absolute..."

När fallet skulle tas upp i januari sades Feisal vara sjuk och han begärde att få bli flyttad till sjukhus.

Oljeprospektering saktar in

Det australienska *Swala Energy* i samarbete med *Tullow Oil* satsar 2,5 miljoner dollar på provborringar i Kisumutrakten i Kenya, 300 km söder om det första stora oljefyndet i Kenya. I Tanzania skall man provborra i Pangani och Kilombero. En planlagd ytterligare satsning på 4 miljoner dollar skjuts på framtiden på grund av det sista halvårets halverade priser på råolja.

Också det brittiska *Afren Plc* har ekonomiska problem och drar ner på prospektering och investeringar i Etiopien, Kenya och Tanzania.

Albinos

Den fyraåriga albinoflickan Pendo kidnappades den 27 december i närheten av Mwanza. Alvaro Rodrigues från FN-kontoret i Tanzania har rest runt i de nordvästra regionerna där albinos är som värst utsatta för vidskepseln att deras kroppsdelar är stark medicin. Detta är bara ett i en serie kidnappningar. Polisen har arresterat 15 personer bl.a. flickans far, men flickan har inte hittats.

De senaste 15 åren har minst 74 albinos mördats. När det var som värst 2009 upprättade regeringen flera barnhem för albinobarn för att kunna skydda dem. Rodrigues lovade att FN skall hjälpa till att få slut på dödandet och stympning av albinos. Nu har häxdoktorer förbjudits i Tanzania och Albinoföreningen i Kenya lobbar hårt för att det även skall bli förbud i Kenya. Man är rädd för att häxdoktorerna i Tanzania skall flytta sin verksamhet till Kenya där albinos varit i stort sett förskonade från deras verksamhet.

Stolar till Econef

Jasper Morrison har designat en stol som ska användas i *Econef children's Centers* olika byggnader. Företaget *OFFECCT* i Tibro som utvecklar möbler med hållbar och funktionell design sponsrar. Stolen kommer att användas för olika aktiviteter, men kommer också säljas internationellt där en del av vinsten kommer att gå till

Econef. Den tillverkas i Sverige men är formgiven så att den på sikt går att producera i närheten av Econef barncenter och där också skapa lokala jobb. - Stolens karaktär är något pedagogisk utan att vara alltför ordinär, hoppas jag, och formgiven för att ha ett långt liv, säger Jasper Morrison.

Rapunzel vs. Cancer ger 200 000 kr till cancerforskning

Den 22 januari hölls gala i löshärsföretaget Rapunzel of Swedens lokaler på Teg i Umeå. Stiftelsen Rapunzel vs. Cancer delade ut 200 000 kr till cancerforskning och rehabilitering. Stiftelsen startades av Ida Backlund, vd och grundare av Rapunzel of Sweden, samt Ann-Christine Backlund.

10 % av företagets försäljning av peuker har gått till stiftelsen. Rapunzel har också specialdesignat en härsnodd som sålts till förmån för samma ändamål. Under året har också Rapunzels vd, Ida Backlund, föreläst. Arvodet från dessa föreläsningar har hon donerat till *Rapunzel vs. Cancer*. Donationer gick till CancerRehabFonden och Barbro Linderholms bröstcancerprojekt i Tanzania

- Barbro, min svägerska, är oerhört glad och jag med å hennes vägnar, det här betyder att Barbro kan åka till Tanzania och fortsätta med den bröstcancerforskning som hon påbörjat, sade Johan Linderholm som var på plats för att ta emot donationen.

Turistsamarbetet gnisslar

Tanzania har stoppat safarifordon från Kenya att besöka nationalparkerna i norra Tanzania. Turister från Kenya får byta

till tanzaniskägda fordon vid gränsen. Kenya har svarat med att förbjuda tanzaniska fordon hämta och lämna turister på flygplatsen i Nairobi. Där öppnades un-

der hösten en tillbyggnad av terminalen. Det rör sig om ca 300 000 turister per år som påbörjar och slutar sina tanzaniareSOR i Nairobi.

Vid pressläggningen pågår som bäst överläggningar för att lösa konflikten.

Tanzania har tillsvidare ställt sig utanför det nyligen införda gemensamma turistvisumet för Östafrika.

De senaste årens terroristangrepp i Kenya med åtföljande inskränkningar främst från USA och Storbritannien har drabbat turistnäringen i Kenya mycket hårt. Tanzania har nu gått om Kenya som största turistland i Östafrika. Flera nya exklusiva anläggningar har öppnats i nationalparkerna.

EMBASSY OF SWEDEN

Dar es Salaam

Nordic Business Networking

The Swedish Embassy in Tanzania hosted the first ever *Nordic Business Networking Event* where businesses from Nordic countries had the opportunity to meet together for business discussions, networking and mutual exchange of experiences and views.

The event was held on Tuesday, 20th January at Swedish Ambassador's residence in Oysterbay.

The event aimed to connect Nordic businesses, professionals and investors already operating in Tanzania. Trade promotion with a Nordic perspective and sectors of growth were the main agenda.

Loliondo vandringsled

Africana Travel kan, efter mer än ett år av förberedelser, presentera vandringsresor i Loliondo i norra Tanzania. Loliondo är en förlängning av Serengeti National Park. Vandringsarna i Loliondo genomförs på en vandringsled vi har skapat tillsammans med lokala guider från Loliondo.

Africana Travel har arbetat länge för att utveckla safarialternativ för turister som vill uppleva naturen och kulturen och möta människorna i Tanzania, Vi har skapat en vandringsled som är unik. Ingen annan svensk researrangör kan erbjuda en vandringsled som helt är deras egen, eller som tar resenärerna till så unika platser.

Hela projektet har genomsyrats av tanken att det ska vara low impact/high impact. Det vill säga turisterna ska inte förstöra något med sin närvaro utan de ska bidra. Vi vandrar i små grupper. Vi tar bara med oss det allra nödvändigaste och vi bär allt på åsnor för att minimera skador på naturen. På vår camping får man klara sig med en portabel toalett (vi kissar inte i buskarna) och en enkel så kallad bucket shower. Å andra sidan får de som vandrar med oss en unik inblick djurens och människornas liv. Våra guider och "åsneförare" är alla lokal arbetskraft som bor i byarna i området.

<<http://www.africanatravel.se/>>

Pressmeddelande 2015-01-29

Privatpersoners safaribil

Medborgare i Östafrika har hindrats från att besöka nationalparker i Tanzania med egna fyrhjulsdrivna safaribil. Restriktionerna lättades i somras men det kvarstår att:

- om bilen kommer från ett annat land måste registreringsbeviset lämnas vid infarten. Det måste emellertid lämnas redan vid inresa i landet.
- Ingen utomöstafrisk medborgare får medfölja.

SWARA-magazine July-Sept 2014

Ny lokalrepresentant

Erland Hillby i Skara är ny lokalrepresentant. Han har arbetat och varit verksam i Tanzania i sammanlagt över 11 år i olika delar av landet. Talar swahili och har ett brett kontaktnät nedifrån och upp i stora delar av Tanzania även genom den romersk-katolska och evangelisk-lutherska kyrkan. Hans fru Elisabeth har bl.a. arbetat som rådgivare till folkhögskolor i både södra och norra Tanzania under fyra år genom Forum Syd.

National Museum and House of Culture

Nu rullar vårt projekt igång för att stödja uppbyggnad av kapacitet att driva kulturverksamhet vid National Museum and House of Culture i Dar es Salaam.

Sauda Simba

Nyligen undertecknades ett kontrakt med Sauda Simba som projektledare. Sauda rekryterades i samband med att Inger Thede och Hans Persson för stödföreningens räkning besökte Dar es Salaam i slutet av september. Syftet med resan var just att medverka i rekryteringen av projektledare och dessutom att diskutera och ingå avtal med *National Museum and House of Culture* (NMHC) om vårt samarbete. Det fanns två kvalificerade kandidater till uppdraget att vara projektledare, Sarita Mamseri och Sauda Simba. Kandidaterna intervjuades av fem personer från NMHC tillsammans med Inger och Hans. Enighet uppnåddes om att utse Sauda Simba till projektledare och kontrakt med henne undertecknades. Sauda är entreprenör framförallt inom media och kommunikation i Tanzania och driver ett eget företag, Trinity Promotions, och har ett mycket stort kontaktnät i Tanzanias kulturvärld liksom bland politiker och i affärsvärlden. Hon är själv även aktiv som skådespelare och jazzsångerska.

Sauda deklarerade redan under intervjuerna att hon vill dra in flera väl etablerade kulturentreprenörer i Dar es Salaam i projektet, bland dem Rachel Kessy, Rehema Chachage, Jan van Esch och Sarita Mamseri. Under oktober kommer Sauda att tillsammans med ledningen för NMHC att planera mer i detalj hur projektet ska genomföras under det år vi har på oss att genomföra det. I den preliminära planen ingår aktiviteter särskilt med inriktning på barn, ungdomar och kvinnor. En ambition är också att projektet ska bidra till ökat utbyte mellan Sverige och Tanzania inom kulturområdet och vi hoppas att kunna bjuda in våra medlemmar till ett par arrangemang av det slaget under året.

Lilanga Week

Besöket i Dar es Salaam sammanföll med att NMHC anordnade *Lilanga Week* för att ge uppmärksamhet åt en av Tanzanias mer kända konstnärer som med utgångspunkt i makondetraditionen, och kanske under intryck av Tinga Tinga-måleriet, utvecklade en egen, expressiv och färgstark stil. En av ambitionerna med veckan var att hitta finansierare till en Lilanga Courtyard på NMHC som skall hysa de friser Lilanga en gång gjorde för *Nyumba ya Sanaa* i Dar es Salaam, men som togs ner i samband med att detta hus revs och var på väg att exporteras till Tyskland för försäljning där, när de i sista stund räddades ur en container i hamnen i Dar es Salaam.

Under Lilanga Week anordnades en utställning med smakprov på Lilangas konst, inklusive några av friserna, samt två välbesökta kvällsseminarier där villkoren för konsten i Tanzania diskuterades, samt en stor mottagning för att öka intresset för Lilanga och för att hitta finansierare. Veckan gav en bra bild av hur ett levande och dynamiskt kulturhus skulle kunna fungera om förutsättningar ges i form av finansiering, kompetens och marknadsföring. Det är också precis vad stödföreningen vill bidra med både i form av det projekt som nu ska genomföras men även genom andra former av samarbeten.

Sauda Simba skakar hand med professor Audax Mabulla, generaldirektör för National Museum och Hans Persson.

Lilanga-fris från Nyumba ya Sanaa.

Förutsättningar för ett kulturhus

Svenska ambassaden i Dar es Salaam har bekostat en konsultstudie av bland annat finansiella och organisatoriska frågor av central betydelse för möjligheterna att driva kulturhuset. Denna studie, genomförd under sex månader av Hildegard Kiel, hade precis blivit klar och lämnar viktiga rekommendationer till att skapa bättre förutsättningar för ett House of Culture som kan fungera enligt de intentioner som låg bakom att Sverige/Sida en gång satsade en hel del kulturbistånd för att förverkliga drömmen om central hemvist för den tanzaniska kulturen i dess många olika former, historiska såväl som samtida. Ambassaden kommer nu att i olika former driva dessa frågor som sitt bidrag till en ljus framtid för National Museum and House of Culture.

Stödföreningens projekt för att bygga kapacitet och bidra till olika kulturella arrangemang kommer därför tidsmässigt mycket lägligt och kan betyda mycket för att skapa en helt ny situation för de kulturella aktiviteterna i Dar es Salaam. Det kommer att bli mycket spännande att följa utvecklingen vid NMHC framöver.

Föreningens e-post är info@friendshouseofculturadar.se och dess hemsida www.friendshouseofculturadar.se, samt en sida på Facebook, Friends of House of Culture Dar.

Text och foto: **Hans Persson**